I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/694

z 29. apríla 2021,

ktorým sa zriaďuje program Digitálna Európa a zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2015/2240

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 172 a článok 173 ods. 3,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ([1]),

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ([2]),

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([3]),

keďže:

(1) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie pre program Digitálna Európa (ďalej len „program“) na obdobie rokov 2021 – 2027, ktoré má v priebehu ročného rozpočtového postupu predstavovať pre Európsky parlament a Radu hlavnú referenčnú sumu v zmysle bodu 18 Medziinštitucionálnej dohody zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov ([4]).

(2) Program by sa mal zriadiť na obdobie siedmich rokov, aby sa jeho trvanie zosúladilo s trvaním viacročného finančného rámca stanoveným v nariadení Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 ([5]) (ďalej len „VFR na roky 2021 – 2027“).

([1]) Ú. v. EÚ C 62, 15.2.2019, s. 292.
([2]) Ú. v. EÚ C 86, 7.3.2019, s. 272.
([3]) Pozícia Európskeho parlamentu zo 17. apríla 2019 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a pozícia Rady v prvom čítaní zo 16. marca 2021 (Ú. v. EÚ C 124, 9.4.2021, s. 1). Pozícia Európskeho parlamentu z 29. apríla 2021 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku).
([4]) Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 28.
([5]) Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11).

(3) Na program sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ([6]) (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“). Nariadenie o rozpočtových pravidlách stanovuje pravidlá plnenia rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, verejného obstarávania, nepriameho riadenia, finančných nástrojov, rozpočtových záruk, finančnej pomoci a refundácie výdavkov externých expertov.

(4) V súlade s článkom 193 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa grant môže udeliť na akciu, ktorá sa už začala, za predpokladu, že žiadateľ môže preukázať potrebu začať akciu pred podpísaním dohody o grante. Náklady, ktoré vznikli pred dátumom predloženia žiadosti o grant, však s výnimkou riadne odôvodnených výnimočných prípadov nie sú oprávnené. S cieľom predísť akémukoľvek narušeniu podpory Únie, ktoré by mohlo poškodiť záujmy Únie, by počas obmedzeného obdobia na začiatku VFR na roky 2021 – 2027 a len v riadne odôvodnených prípadoch malo byť možné stanoviť v rozhodnutí o financovaní oprávnenosť činností a podstatných nákladov od začiatku rozpočtového roka 2021, a to aj v prípade, že tieto činnosti boli vykonané a tieto náklady vznikli pred podaním žiadosti o grant.

(5) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 ([7]) a nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ([8]), (Euratom, ES) č. 2185/96 ([9]) a (EÚ) 2017/1939 ([10]) sa finančné záujmy Únie majú chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane opatrení týkajúcich sa prevencie, odhaľovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov; vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a uloženia administratívnych sankcií v náležitých prípadoch. Konkrétne má Európsky úrad pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) právomoc vykonávať v súlade s nariadeniami (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EÚ, Euratom) č. 883/2013 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, korupcii alebo k akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra je v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 splnomocnená vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 ([11]).

V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť potrebné práva a prístup Komisii, OLAF-u, Dvoru audítorov a, pokiaľ ide o tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, Európskej prokuratúre, a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva.

(6) Podľa rozhodnutia Rady 2013/755/EÚ ([12]) osoby a subjekty usadené v zámorských krajinách a na zámorských územiach by mali byť oprávnené získať financovanie v súlade s pravidlami a cieľmi programu a prípadnými dojednaniami uplatniteľnými na členský štát, s ktorým je zámorská krajina alebo zámorské územie spojené. Účinnosť ich účasti na programe by Komisia mala monitorovať a pravidelne hodnotiť.

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

([8]) Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

([9]) Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

([10]) Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

([11]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

([12]) Rozhodnutie Rady 2013/755/EÚ z 25. novembra 2013 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. L 344, 19.12.2013, s. 1).

(7) Podľa bodov 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ([13]) by sa program mal hodnotiť na základe informácií získaných v súlade s osobitnými požiadavkami na monitorovanie, ktoré zodpovedajú existujúcim potrebám a sú v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 ([14]), pričom by sa malo predchádzať administratívnemu zaťaženiu, najmä vo vzťahu k členským štátom, a nadmernej regulácii, a zohľadniť existujúce rámce pre meranie a referenčné porovnávanie v digitálnej oblasti. V prípade potreby by uvedené požiadavky mali zahŕňať merateľné ukazovatele ako základ hodnotenia účinkov programu v praxi.

(8) Programom by sa mala zabezpečiť maximálna transparentnosť a zodpovednosť inovatívnych finančných nástrojov a mechanizmov, ktoré zahŕňajú rozpočet Únie, v súvislosti s ich prínosom pri plnení cieľov Únie, a to pokiaľ ide o počiatočné očakávania aj konečné výsledky.

(9) Na digitálnom samite v Tallinne, ktorý sa konal v septembri 2017, a v záveroch Európskej rady z 19. októbra 2017 sa poukázalo na potrebu Únie investovať do digitalizácie jej ekonomík a riešenia nedostatku zručností, aby sa zachovala a obohatila európska konkurencieschopnosť a inovácia, kvalita života a sociálna štruktúra. Európska rada dospela k záveru, že digitálna transformácia ponúka obrovské príležitosti pre inováciu, rast a zamestnanosť, prispeje k našej globálnej konkurencieschopnosti a posilní tvorivú a kultúrnu rozmanitosť. Využitie uvedených príležitostí si vyžaduje spoločné riešenie niektorých z problémov, ktoré digitálna transformácia prináša, a prehodnotenie politík, ktorých sa týka.

(10) Európska rada predovšetkým konštatovala, že je naliehavé, aby sa Únia zaoberala novými trendmi vrátane otázok ako napríklad umelá inteligencia a technológie distribuovaných databáz transakcií (napr. blockchain), pričom je zároveň potrebné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany údajov v plnom súlade s nariadením (EÚ) 2016/679, digitálnych práv, základných práv a etických noriem. Európska rada vyzvala Komisiu, aby do začiatku roka 2018 predložila návrh európskeho prístupu k umelej inteligencii a aby predložila iniciatívy potrebné na posilnenie rámcových podmienok s cieľom umožniť Únii preskúmať nové trhy prostredníctvom radikálnej inovácie založenej na riziku, a aby upevnila vedúcu úlohu jej priemyslu.

(11) Budovanie silného európskeho digitálneho hospodárstva a spoločnosti by sa zlepšilo správnym vykonávaním Nástroja na prepájanie Európy, zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady, a európskeho kódexu elektronických komunikácií, stanoveného smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 ([15]).

(12) Komisia vo svojom oznámení zo 14. februára 2018 s názvom „Nový, moderný viacročný finančný rámec, ktorý Európskej únii umožní efektívne napĺňať priority po roku 2020“ s prihliadnutím na možnosti nového viacročného finančného rámca uvádza program digitálnych transformácií Európy s cieľom dosiahnuť výrazný pokrok smerom k inteligentnému rastu v oblastiach ako vysokokvalitná dátová infraštruktúra, pripojiteľnosť a kybernetická bezpečnosť. Zámerom programu by malo byť zaručenie vedúceho postavenia Európy v oblasti superpočítačov, internetu ďalšej generácie, umelej inteligencie, robotiky a veľkých dát. Posilnila by sa tak konkurenčná pozícia priemyslu a podnikov v Európe v rámci celého digitalizovaného hospodárstva a malo by to výrazný vplyv na preklenutie medzier na úrovni zručností a doplnenie chýbajúcich zručností v celej Únii, aby občania mali zručnosti a vedomosti potrebné na digitálnu transformáciu.

(13) V oznámení Komisie z 25. apríla 2018 s názvom „Smerom k spoločnému európskemu dátovému priestoru“ sa venuje pozornosť novým opatreniam, ktoré sa majú prijať ako kľúčový krok ku spoločnému dátovému priestoru v Únii, celistvej digitálnej oblasti s rozsahom, ktorým sa umožní vývoj a inovácia nových produktov a služieb založených na údajoch.

([13]) Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

([14]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

([15]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36).

(14) Všeobecnými cieľmi programu by mali byť podpora digitálnej transformácie priemyslu a lepšie využitie priemyselného potenciálu politík týkajúcich sa inovácie, výskumu a technologického vývoja v prospech občanov a podnikov v celej Únii vrátane jej najvzdialenejších regiónov a jej hospodársky znevýhodnených regiónov. Štruktúra programu by mala sledovať päť špecifických cieľov, ktoré odrážajú kľúčové oblasti politík, a to: vysokovýkonnú výpočtovú techniku; umelú inteligenciu; kybernetickú bezpečnosť a dôveru; pokročilé digitálne zručnosti a zavádzanie a najlepšie využitie digitálnej kapacity a interoperabilitu. Program by sa mal vo všetkých uvedených kľúčových oblastiach politík zamerať aj na lepšie zosúladenie politík Únie, členských štátov a regiónov, ako aj na združovanie súkromných a priemyselných zdrojov s cieľom zvýšiť investície a posilniť synergie. Okrem toho by sa prostredníctvom programu mala posilniť konkurencieschopnosť Únie a odolnosť jej hospodárstva.

(15) Päť špecifických cieľov je odlišných, ale vzájomne závislých. Napríklad umelá inteligencia potrebuje kybernetickú bezpečnosť, aby bola dôveryhodná, kapacity vysokovýkonnej výpočtovej techniky majú kľúčový význam pri podpore vzdelávania v kontexte umelej inteligencie a všetky tri kapacity si vyžadujú pokročilé digitálne zručnosti. Hoci sa jednotlivé akcie v rámci programu týkajú jedného špecifického cieľa, ciele by sa nemali vnímať izolovane, ale skôr ako jadro súdržného balíka.

(16) Je potrebné prioritne podporovať malé s stredné podniky (ďalej len „MSP“), ktoré majú v úmysle využívať digitálnu transformáciu vo svojich výrobných procesoch. Takáto podpora by MSP umožnila prispievať k rastu európskeho hospodárstva prostredníctvom efektívneho využívania zdrojov.

(17) Ústrednú úlohu pri vykonávaní tohto programu by mali dostať európske centrá digitálnych inovácií, ktoré by mali stimulovať všeobecné zavedenie vyspelých digitálnych technológií v priemysle, najmä v MSP a v ostatných subjektoch, ktoré zamestnávajú až do 3 000 ľudí (ďalej len „spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou“), vo verejných organizáciách a v akademickej spoločnosti. S cieľom objasniť rozdiel medzi centrami digitálnych inovácií, ktoré spĺňajú kritériá oprávnenosti v rámci programu, a centrami digitálnych inovácií zriadenými v nadväznosti na oznámenie Komisie z 19. apríla 2016 s názvom „Digitalizácia európskeho priemyslu – využiť výhody Jednotného digitálneho trhu v plnej miere“ a financovanými z iných zdrojov, by sa centrá financované v rámci programu mali nazývať európske centrá digitálnych inovácií. Európske centrá digitálnych inovácií by mali slúžiť ako body prístupu k najmodernejším digitálnym kapacitám vrátane vysokovýkonnej výpočtovej techniky, umelej inteligencie, kybernetickej bezpečnosti, ako aj ďalších existujúcich inovačných technológií, ako sú kľúčové podporné technológie, ktoré sú k dispozícii aj v tzv. FabLaboch či CityLaboch. Európske centrá digitálnych inovácií by mali pôsobiť ako jednotné body prístupu k odskúšaným a validovaným technológiám a mali by propagovať otvorenú inováciu. Mali by tiež poskytovať podporu v oblasti pokročilých digitálnych zručností, napríklad koordináciou s poskytovateľmi vzdelávania na zabezpečovanie krátkodobej odbornej prípravy pracovníkov a stáží pre študentov. Prostredníctvom siete európskych centier digitálnych inovácií by sa malo zabezpečiť široké geografické pokrytie v celej Európe a malo by sa prispieť k účasti najvzdialenejších regiónov na Jednotnom digitálnom trhu.

(18) V prvom roku vykonávania programu by sa mala zriadiť počiatočná sieť európskych centier digitálnych inovácií prostredníctvom otvoreného a súťažného konania spomedzi subjektov určených členskými štátmi. Na tento účel by členské štáty mali mať možnosť navrhnúť uchádzačov v súlade so svojimi vnútroštátnymi postupmi a vnútroštátnymi administratívnymi a inštitucionálnymi štruktúrami. Komisia by mala v maximálnej miere zohľadniť stanovisko každého členského štátu pred výberom európskeho centra digitálnych inovácií na území tohto členského štátu. Subjekty, ktoré už vykonávajú funkcie centier digitálnych inovácií v kontexte iniciatívy digitalizácie európskeho priemyslu by mohli byť určené členskými štátmi ako uchádzači na základe otvoreného a súťažného konania. Komisia by mala mať možnosť do výberového konania zapojiť nezávislých externých odborníkov. Komisia a členské štáty by mali predchádzať zbytočnému zdvojovaniu právomocí a funkcií na úrovni Únie a vnútroštátnej úrovni. Pri určovaní centier a rozhodovaní o ich činnostiach a zložení by preto mala existovať primeraná flexibilita. S cieľom zabezpečiť široké geografické pokrytie v celej Európe, ako aj vyváženosť pokrytia technológií a sektorov by sa sieť mohla ďalej rozšíriť prostredníctvom následného otvoreného a súťažného konania.

(19) Európske centrá digitálnych inovácií by mali vyvinúť vhodné synergie s relevantnými akciami financovanými z programu Horizont Európa – rámcového programu na výskum a inováciu, zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 ([16]) (ďalej len „Horizont Európa“), alebo z iných programov v oblasti výskumu a inovácie, s Európskym inovačným a technologickým inštitútom (ďalej len „EIT“), zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady, najmä jeho znalostnými a inovačnými spoločenstvami (ďalej len „ZIS“), ako aj so zavedenými sieťami, ako je napríklad sieť Entreprise Europe Network alebo poradenské centrum InvestEU zriadené v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 ([17]).

(20) Európske centrá digitálnych inovácií by mali pôsobiť ako sprostredkovatelia na spájanie priemyslu, podnikov a orgánov verejnej správy, ktoré potrebujú nové technologické riešenia, s podnikmi, najmä so startupmi a s MSP, ktoré majú riešenia pripravené na uvedenie na trh.

(21) Za európske centrá digitálnych inovácií možno vybrať konzorcium právnych subjektov, a to v súlade s článkom 197 ods. 2 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré umožňuje subjektom, ktoré nemajú právnu subjektivitu podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, zúčastňovať sa na výzvach na predkladanie návrhov pod podmienkou, že ich zástupcovia majú právomoc uskutočňovať právne úkony v mene týchto subjektov a že tieto subjekty poskytujú rovnaké záruky ochrany finančných záujmov Únie ako právnické osoby.

(22) Európskym centrám digitálnych inovácií by sa malo umožniť prijímať príspevky od členských štátov a zúčastnených tretích krajín vrátane orgánov verejnej moci v členských štátoch a uvedených tretích krajinách, príspevky od medzinárodných subjektov alebo inštitúcií a príspevky zo súkromného sektora, a to najmä od členov, akcionárov alebo partnerov európskych centier digitálnych inovácií. Európskym centrám digitálnych inovácií by sa tiež malo umožniť prijímať príjmy vytvorené z vlastných zdrojov a činností európskych centier digitálnych inovácií, z odkazov v závetoch, darov a príspevkov od jednotlivcov a financovanie z programu a iných programov Únie, a to aj vo forme grantov.

(23) Program by sa mal vykonávať formou projektov, ktoré posilnia a rozšíria využívanie základných digitálnych kapacít. Takéto vykonávanie by malo zahŕňať spolufinancovanie zo strany členských štátov a podľa potreby aj súkromného sektora. Miera spolufinancovania by sa mala stanoviť v pracovnom programe. Odchylne od všeobecného pravidla by financovanie z prostriedkov Únie malo umožniť pokrytie až 100 % oprávnených nákladov. Predovšetkým by takéto financovanie malo vyžadovať dosiahnutie kritickej intenzity v oblasti verejného obstarávania, aby sa zaistil lepší pomer kvality a ceny a aby sa zaručilo, že dodávatelia v Európe zostanú na čele technologického pokroku.

(24) Politické ciele programu by sa mali plniť aj prostredníctvom finančných nástrojov a rozpočtových záruk v rámci programu InvestEU, zriadeného nariadením (EÚ) 2021/523.

(25) Akcie programu by sa mali primerane použiť na ďalšie zlepšovanie digitálnych kapacít Únie a na riešenie zlyhaní trhu alebo suboptimálnych investičných situácií bez toho, aby došlo k zdvojovaniu alebo vytláčaniu súkromného financovania, a mali by poskytovať jasnú európsku pridanú hodnotu.

(26) V záujme dosiahnutia maximálnej flexibility počas celého životného cyklu programu a v záujme vytvárania synergií medzi komponentmi programu by malo byť možné, aby bol každý zo špecifických cieľov implementovaný prostredníctvom ktoréhokoľvek nástroja dostupného na základe nariadenia o rozpočtových pravidlách. Mechanizmami realizácie, ktoré sa majú použiť, sú priame riadenie a nepriame riadenie, ak sa má financovanie Únie kombinovať s inými zdrojmi financovania alebo ak si realizácia vyžaduje vytvorenie spoločne riadených štruktúr. Okrem toho, s cieľom reagovať najmä na nový vývoj a potreby, napríklad nové technológie, Komisia má možnosť navrhnúť, aby sa v kontexte ročného rozpočtového postupu a v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách odchýlilo od orientačných súm stanovených v tomto nariadení.

([16]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1).

([17]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).

(27) S cieľom zabezpečiť, aby prideľovanie finančných prostriedkov z rozpočtu Únie bolo efektívne, je potrebné zabezpečiť, aby všetky akcie a činnosti uskutočňované v rámci programu mali európsku pridanú hodnotu a dopĺňali činnosti členských štátov, pričom by sa mala vyvíjať snaha o súdržnosť, komplementárnosť a synergie vo vzťahu k programom financovania podporujúcim oblasti politík, ktoré sú navzájom úzko prepojené. Aj keď príslušné pracovné programy poskytujú nástroj na zabezpečenie súladu pre priamo a nepriamo riadené akcie, medzi Komisiou a príslušnými orgánmi členských štátov by sa mala nadviazať spolupráca s cieľom zabezpečiť súlad a komplementárnosť medzi priamo alebo nepriamo riadenými finančnými prostriedkami a finančnými prostriedkami, ktoré podliehajú zdieľanému riadeniu, pričom sa dodržiavajú uplatniteľné ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť, Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (ďalej len „nariadenie o spoločných ustanoveniach na roky 2021 – 2027“).

(28) Kapacity v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky a kapacity spracúvania údajov v Únii by mali zabezpečiť širšie využívanie vysokovýkonnej výpočtovej techniky v priemysle a všeobecnejšie v oblastiach verejného záujmu s cieľom využiť jedinečný potenciál prínosu superpočítačov pre spoločnosť v oblastiach ako zdravotníctvo, životné prostredie a bezpečnosť, ako aj konkurencieschopnosť priemyslu, najmä MSP. Nadobudnutím superpočítačov na svetovej úrovni by sa zabezpečil dodávateľský systém v Únii a pomohlo by sa zaviesť služby pre simuláciu, vizualizáciu a vytváranie prototypov a zároveň by sa zabezpečilo, aby systémy vysokovýkonnej výpočtovej techniky boli v súlade s hodnotami a zásadami Únie.

(29) Európsky parlament a Rada vyjadrili podporu pre intervenciu Únie v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky. Okrem toho v rokoch 2017 a 2018 podpísalo 22 členských štátov európske vyhlásenie o vysokovýkonnej výpočtovej technike, medzivládnu dohodu, v ktorej sa zaviazali spolupracovať s Komisiou na vybudovaní a zavedení tých najmodernejších infraštruktúr vysokovýkonnej výpočtovej techniky a dátových infraštruktúr v Európe, ktoré by boli k dispozícii pre vedecké komunity a verejných a súkromných partnerov v celej Únii.

(30) Ako je zdôraznené v posúdení vplyvu sprevádzajúcom návrh Komisie týkajúci sa nariadenia Rady o zriadení spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku sa na dosiahnutie špecifického cieľa „Vysokovýkonná výpočtová technika“ za najvhodnejší prostriedok vykonávania považuje spoločný podnik, a to najmä na účely koordinácie stratégií na úrovni Únie a vnútroštátnych stratégií a investícií do infraštruktúry vysokovýkonnej výpočtovej techniky, ako aj výskumu a vývoja, združovania verejných a súkromných financií a ochrany hospodárskych a strategických záujmov Únie. Okrem toho, národné strediská pre spôsobilosti v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky v zmysle nariadenia Rady (EÚ) 2018/1488 ([18]) poskytujú služby v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky priemyslu vrátane MSP a startupov, akademickej obce a orgánov verejnej správy.

(31) Rozvoj kapacít v oblasti umelej inteligencie je kľúčovou hybnou silou digitálnej transformácie priemyslu, služieb a verejného sektora. Roboty sú čoraz autonómnejšie a využívajú sa v továrňach, v rámci podmorských operácií, v domácnostiach, mestách a nemocniciach. Komerčné platformy umelej inteligencie pokročili od testovania k reálnemu uplatneniu v odvetví zdravotníctva a v odvetví životného prostredia. Všetci veľkí výrobcovia automobilov vyvíjajú autonómne vozidlá a technológie strojového učenia sú základom všetkých veľkých webových platforiem a aplikácií veľkých dát. Je dôležité, aby Európa spojila sily na všetkých úrovniach s cieľom zabezpečiť konkurencieschopnosť na medzinárodnej úrovni. Členské štáty uznali túto skutočnosť prostredníctvom konkrétnych záväzkov spolupráce v koordinovanom akčnom pláne.

(32) Knižnice algoritmov môžu obsahovať veľký súbor algoritmov vrátane jednoduchých riešení, ako sú klasifikačné algoritmy, algoritmy neurónových sietí a plánovacie alebo rozhodovacie algoritmy. Môžu tiež zahŕňať komplexné riešenia, ako sú algoritmy rozpoznávania reči, navigačné algoritmy v autonómnych zariadeniach, napríklad v dronoch alebo v autonómnych vozidlách a algoritmy umelej inteligencie v robotoch, ktoré im umožňujú komunikovať s okolím a prispôsobovať sa mu. Knižnice algoritmov by mali byť ľahko prístupné pre každého na základe spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok.

([18]) Nariadenie Rady (EÚ) 2018/1488 z 28. septembra 2018, ktorým sa zriaďuje spoločný podnik pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku (Ú. v. EÚ L 252, 8.10.2018, s. 1).

(33) Európsky parlament vo svojom uznesení z 1. júna 2017 o digitalizácii európskeho priemyslu poukázal na vplyv jazykových bariér na priemysel a digitalizáciu priemyslu. V uvedenom kontexte je nevyhnutné rozvíjať rozsiahle jazykové technológie založené na umelej inteligencii, ako sú automatický preklad, rozpoznávanie reči, textová analytika veľkých dát, systémy dialógu a odpovedania na otázky, aby sa zachovala jazyková rozmanitosť, zabezpečila inkluzívnosť a umožnila komunikácia medzi ľuďmi a komunikácia medzi ľuďmi a strojmi.

(34) Výrobky a služby založené na umelej inteligencii by mali byť používateľsky ústretové, mali by byť štandardne v súlade s právnymi predpismi a mali by poskytovať spotrebiteľom väčší výber a viac informácií, najmä pokiaľ ide o kvalitu výrobkov a služieb.

(35) Zásadný význam pre rozvoj umelej inteligencie má dostupnosť objemných dátových súborov a zariadení na testovanie a experimentovanie vrátane jazykových technológií.

(36) Európsky parlament vo svojom uznesení o digitalizácii európskeho priemyslu zdôraznil dôležitosť spoločného európskeho prístupu ku kybernetickej bezpečnosti a uznal potrebu zvyšovania informovanosti v tejto oblasti. Kybernetickú odolnosť ako aj zaistenie bezpečnosti a ochrany súkromia už v štádiu návrhu a ako štandardu uznal za veľmi dôležitú zodpovednosť podnikov, ktoré majú vedúce postavenie, a tvorcov vnútroštátnych európskych politík v oblasti priemyslu a bezpečnosti.

(37) Kybernetická bezpečnosť je výzvou pre celú Úniu, ktorú nie je možné riešiť len vnútroštátnymi iniciatívami. Kapacita Európy v oblasti kybernetickej bezpečnosti by sa mala posilniť s cieľom zabezpečiť pre Európu kapacity potrebné na to, aby mohla svojich občanov, orgány verejnej správy a podniky chrániť pred kybernetickými hrozbami. Okrem toho by mali byť chránení aj spotrebitelia používajúci pripojené výrobky, ktoré sa dajú hacknúť a môžu ohroziť ich bezpečnosť. Takáto ochrana by sa mala dosiahnuť v spolupráci s členskými štátmi a súkromným sektorom vývojom projektov podporujúcich európske kapacity v oblasti kybernetickej bezpečnosti, zabezpečením koordinácie medzi uvedenými projektmi a zabezpečením plošného zavádzania najnovších riešení v oblasti kybernetickej bezpečnosti v celom hospodárstve, vrátane projektov, služieb, kompetencií a aplikácií dvojakého použitia, ako aj zlučovaním kompetencií v tejto oblasti na zaistenie kritického objemu a excelentnosti.

(38) Komisia v septembri 2017 predstavila balík iniciatív, v ktorých sa stanovuje komplexný prístup Únie ku kybernetickej bezpečnosti s cieľom posilniť schopnosť Európy reagovať na kybernetické útoky a kybernetické hrozby a posilniť technologické a priemyselné kapacity v tejto oblasti. Uvedený balík zahŕňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/881 ([19]).

(39) Fungovanie Jednotného digitálneho trhu si nevyhnutne vyžaduje dôveru. Technológie kybernetickej bezpečnosti, ako sú digitálna identita, kryptografia a detekcia narušení, a ich uplatnenie v oblastiach ako finančníctvo, priemysel 4.0, energetika, doprava, zdravotná starostlivosť a elektronická verejná správa sú nevyhnutné v záujme zaistenia bezpečnosti a dôveryhodnosti online činností a transakcií u občanov, orgánov verejnej správy a podnikov.

(40) Európska rada vo svojich záveroch z 19. októbra 2017 zdôraznila, že na úspešné vybudovanie digitálnej Európy potrebuje Únia trhy práce a systémy odbornej prípravy a vzdelávania, ktoré vyhovujú potrebám digitálneho veku, a že je potrebné investovať do digitálnych zručností všetkých Európanov, aby mali viac príležitosti a schopností.

(41) Európska rada vo svojich záveroch zo 14. decembra 2017 vyzvala členské štáty, Radu a Komisiu, aby pokračovali v programe göteborského sociálneho samitu z novembra 2017 vrátane Európskeho piliera sociálnych práv, vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj plnenia nového programu v oblasti zručností pre Európu. Európska rada tiež požiadala Komisiu, Radu a členské štáty o preskúmanie možných opatrení na riešenie výziev v súvislosti so zručnosťami v oblasti digitalizácie, kybernetickej bezpečnosti, mediálnej gramotnosti a umelej inteligencie a na riešenie potreby inkluzívneho prístupu k vzdelávaniu a odbornej príprave založeného na celoživotnom vzdelávaní a orientovaného na inováciu. Komisia v reakcii na to 17. januára 2018 predstavila prvý balík opatrení zameraných na kľúčové kompetencie, digitálne zručnosti, spoločné hodnoty a inkluzívne vzdelávanie. V máji 2018 sa začal vykonávať druhý balík opatrení, prostredníctvom ktorého sa pokračuje v práci na vybudovaní európskeho vzdelávacieho priestoru do roku 2025 a v ktorom sa tiež kladie dôraz na ústredný význam digitálnych zručností. Mediálna gramotnosť zahŕňa základné kompetencie (vedomosti, zručnosti a postoje), ktoré občanom umožňujú účinne používať médiá a služby iných poskytovateľov informácií a rozvíjať kritické myslenie a zručnosti potrebné pre celoživotné vzdelávanie, aby sa mohli zapájať do spoločenského života a stať sa aktívnymi občanmi.

([19]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/881 zo 17. apríla 2019 o agentúre ENISA (Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť) a o certifikácii kybernetickej bezpečnosti informačných a komunikačných technológií a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 526/2013 (akt o kybernetickej bezpečnosti) (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 15).

(42) Vzhľadom na potrebu holistického prístupu by sa v rámci programu malo zohľadňovať aj začlenenie, kvalifikácia, odborná príprava a špecializácia, ktoré majú popri rozšírených digitálnych zručnostiach rozhodujúci význam pri vytváraní pridanej hodnoty vo vedomostnej spoločnosti.

(43) Vo svojom uznesení o digitalizácii európskeho priemyslu Európsky parlament uviedol, že vzdelávanie, odborná príprava a celoživotné vzdelávanie sú jadrom sociálnej súdržnosti v digitálnej spoločnosti. Európsky parlament okrem toho požadoval začlenenie hľadiska vyváženého zastúpenia mužov a žien do všetkých digitálnych iniciatív a zdôraznil, že je potrebné zaoberať sa rodovými rozdielmi v odvetví informačných a komunikačných technológií (ďalej len „IKT“), pretože je to nevyhnutné pre dlhodobý rast a prosperitu Európy.

(44) Vyspelé digitálne technológie, ktoré program podporuje, ako je napríklad vysokovýkonná výpočtová technika, kybernetická bezpečnosť a umelá inteligencia, sú už dostatočne zrelé na to, aby sa z výskumnej fázy presunuli do fázy zavádzania, uplatnenia a rozšírenia na úrovni Únie. Rovnako, ako si zavádzanie uvedených technológií vyžaduje zásah zo strany Únie, vyžaduje si ho aj oblasť pokročilých digitálnych zručností. Príležitosti, pokiaľ ide o odbornú prípravu zameranú na nadobudnutie pokročilých digitálnych zručností vrátane spôsobilostí v oblasti ochrany údajov, je potrebné v celej Únii rozšíriť, zintenzívniť a sprístupniť. V prípade, že sa tak nestane, mohlo by to narušiť plynulé zavádzanie vyspelých digitálnych technológií a mohlo by to byť problémom pre celkovú konkurencieschopnosť hospodárstva Únie. Akciami podporovanými programom sa dopĺňajú akcie podporované z Európskeho sociálneho fondu Plus (ESF+), z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a z Erasmus+, každý zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady, a Horizont Európa. Uvedené akcie sa budú zameriavať na pracovnú silu Únie v súkromnom aj vo verejnom sektore, najmä na odborníkov z oblasti IKT a zo súvisiacich oblastí, ako aj na študentov, školené osoby a školiteľov. Pojem „pracovná sila“ znamená ekonomicky aktívne obyvateľstvo a zahŕňa pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby aj nezamestnaných ľudí.

(45) Digitálna modernizácia orgánov verejnej správy a verejných služieb má zásadný význam pri znižovaní administratívneho zaťaženia podnikov, vrátane MSP a občanov vo všeobecnosti, keďže sa ich interakcia s orgánmi verejnej správy urýchli, zjednoduší a zlacní a služby poskytované občanom a podnikom sa zefektívnia a skvalitnia a zvýši sa ich transparentnosť, pričom sa zároveň zvýši účinnosť verejných výdavkov. Keďže v súčasnosti už má úniový rozmer viacero služieb verejného záujmu, podporou poskytovanou ich implementácii a zavádzaniu na úrovni Únie by sa malo zabezpečiť, že občania a podniky budú môcť profitovať z prístupu ku kvalitným digitálnym službám v celej Únii, ktoré sú, ak je to možné, viacjazyčné. Okrem toho sa očakáva, že podporou Únie v tejto oblasti sa podnecuje opakované použitie informácií verejného sektora.

(46) Digitalizáciou sa môže uľahčiť a zlepšiť bezbariérová prístupnosť pre všetkých vrátane starších ľudí, ľudí so zníženou pohyblivosťou alebo zdravotným postihnutím a ľudí žijúcich vo vzdialených alebo vidieckych oblastiach.

(47) Digitálna transformácia oblastí verejného záujmu, ako sú napríklad zdravotná starostlivosť, mobilita, spravodlivosť, monitorovanie Zeme alebo životného prostredia, bezpečnosť, znižovanie emisií uhlíka, energetická infraštruktúra, vzdelávanie a odborná príprava a kultúra, si vyžaduje ďalšie budovanie a rozširovanie infraštruktúr digitálnych služieb, ktoré umožňujú zabezpečenú cezhraničnú výmenu údajov a podporujú rozvoj na vnútroštátnej úrovni. Potenciál na využitie synergií by sa najlepšie dosiahol koordináciou medzi infraštruktúrami digitálnych služieb podľa tohto nariadenia.

(48) Zavádzanie potrebných digitálnych technológií, najmä technológií v rámci špecifických cieľov „Vysokovýkonná výpočtová technika“, „Umelá inteligencia“ a „Kybernetická bezpečnosť a dôvera“ majú kľúčový význam pre využívanie výhod digitálnej transformácie a môžu byť doplnené o ďalšie špičkové a budúce technológie, ako sú napríklad technológie distribuovanej databázy transakcií (napr. blockchain).

(49) Digitálnou transformáciou by sa mal občanom umožňovať bezpečný prístup k ich osobným údajom, ako aj bezpečné využívanie a správa týchto údajov na cezhraničnej úrovni, a to bez ohľadu na to, kde sa občania alebo údaje práve nachádzajú.

(50) Ministri zodpovední za politiku eGovernment a jej koordináciu z členských štátov a krajín, ktoré sú členmi Európskeho združenia voľného obchodu vo svojom Tallinnskom vyhlásení o eGovernment zo 6. októbra 2017 dospeli k záveru, že v dôsledku digitálneho pokroku sa ich spoločnosti a ekonomiky od základu transformujú, pričom sa spochybňuje účinnosť doterajších politík v mnohých oblastiach, ako aj úloha a fungovanie verejnej správy vo všeobecnosti, a že je ich povinnosťou tieto výzvy predvídať a zvládnuť, aby vyhoveli potrebám a očakávaniam občanov a podnikov.

(51) Modernizácia európskych orgánov verejnej správy predstavuje jednu z kľúčových priorít pre úspešné vykonávanie Jednotného digitálneho trhu. V hodnotení stratégie Jednotného digitálneho trhu v polovici obdobia sa zdôraznila potreba posilniť transformáciu orgánov verejnej správy a zabezpečiť, aby prístup občanov k verejným službám bol ľahký, dôveryhodný a bezproblémový.

(52) Z ročného prieskumu rastu uverejneného Komisiou v roku 2017 vyplýva, že kvalita európskych orgánov verejnej správy má priamy vplyv na hospodárske prostredie, a teda aj zásadný význam pri podnecovaní produktivity, konkurencieschopnosti, hospodárskej spolupráce, udržateľného rastu, zamestnanosti a vysokokvalitných pracovných miest. V záujme podpory hospodárskeho rastu a poskytovania vysokokvalitných služieb pre občanov a podniky je potrebná najmä efektívna a transparentná verejná správa a účinné justičné systémy.

(53) Interoperabilita európskych verejných služieb je potrebná na všetkých úrovniach verejnej správy: na úrovni Únie, na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. Interoperabilita odstraňuje prekážky fungovania vnútorného trhu, navyše uľahčuje cezhraničnú spoluprácu, presadzovanie európskych noriem a úspešné vykonávanie politík a má veľký potenciál zabrániť cezhraničným elektronickým bariéram, čím sa ešte lepšie zabezpečí vznik nových, a konsolidácia rozvíjajúcich sa spoločných verejných služieb na úrovni Únie. S cieľom zabrániť fragmentácii európskych verejných služieb a podporovať základné slobody a praktické vzájomné uznávanie v rámci Únie by sa mal holistický, medziodvetvový a cezhraničný prístup k interoperabilite podporovať spôsobom, ktorý je najúčinnejší a ktorým sa najlepšie reaguje na potreby koncových používateľov. Z takéhoto prístupu vyplýva, že interoperabilita sa má chápať v širokom zmysle, ako siahajúca od technických až po právne aspekty a zahŕňajúca politické prvky danej oblasti. Rozsah činností by preto presahoval bežný životný cyklus riešení, aby zahŕňal všetky intervenčné prvky, ktorými sa podporia rámcové podmienky potrebné pre všeobecnú a udržateľnú interoperabilitu. Programom by sa malo tiež uľahčovať vzájomné obohacovanie medzi rôznymi vnútroštátnymi iniciatívami, čo by malo za následok rozvoj digitálnej spoločnosti.

(54) Programom by sa mali podporovať riešenia založené na otvorenom zdroji, aby sa umožnilo opätovné použitie, zvýšila dôvera a zabezpečila transparentnosť. Takýto prístup bude mať pozitívny vplyv na udržateľnosť financovaných projektov.

(55) Rozpočet vyčlenený na konkrétne akcie zamerané na zavedenie rámca interoperability, ako aj na samotnú interoperabilitu vyvinutých riešení, sa očakáva vo výške 194 miliónov EUR.

(56) V uznesení Európskeho parlamentu o digitalizácii európskeho priemyslu sa zdôraznilo, že je dôležité uvoľniť dostatočné verejné a súkromné financie na digitalizáciu európskeho priemyslu.

(57) Komisia 19. apríla 2016 prijala iniciatívu digitalizácie európskeho priemyslu s cieľom zabezpečiť, aby každý priemyselný podnik v Európe, v ktoromkoľvek odvetví, kdekoľvek sa nachádza a bez ohľadu na veľkosť, mohol plne využívať výhody digitálnych inovácií. To má osobitný význam pre MSP v kultúrnom odvetví a kreatívnom odvetví.

(58) Európsky hospodársky a sociálny výbor privítal oznámenie Komisie o digitalizácii európskeho priemyslu a domnieva sa, že je spolu so sprievodnými dokumentmi „prvým krokom v rámci rozsiahleho európskeho pracovného programu, ktorý sa musí realizovať na základe úzkej vzájomnej spolupráce všetkých zainteresovaných strán vo verejnom aj súkromnom sektore“.

(59) Dosiahnutie vytýčených cieľov si môže vyžadovať mobilizáciu potenciálu doplnkových technológií v sieťovej a výpočtovej sfére, ako sa uvádza v oznámení Komisie o digitalizácii európskeho priemyslu, v ktorom sa „dostupnosť špičkových sietí a infraštruktúry cloudu“ uvádza ako nevyhnutná zložka digitalizácie priemyslu.

(60) Tým, že nariadenie (EÚ) 2016/679 obsahuje spoločný súbor pravidiel priamo uplatniteľných v právnych poriadkoch členských štátov, zaručuje voľný pohyb osobných údajov medzi členskými štátmi a posilňuje dôveru a bezpečnosť jednotlivcov, čo predstavuje dve nevyhnutné zložky skutočného Jednotného digitálneho trhu. Všetkými akciami v rámci programu, ktoré zahŕňajú spracúvanie osobných údajov, by sa preto malo prispievať k bezproblémovému vykonávaniu uvedeného nariadenia, napríklad v oblasti umelej inteligencie a technológií distribuovanej databázy transakcií (napr. blockchain). Uvedenými akciami by sa mal podporovať rozvoj digitálnych technológií, ktoré sú v súlade s povinnosťami špecificky navrhnutej a štandardnej ochrany údajov.

(61) Program by sa mal vykonávať spôsobom, ktorý plne rešpektuje rámec Únie a medzinárodný rámec pre ochranu a presadzovanie práv duševného vlastníctva. Účinná ochrana duševného vlastníctva zohráva kľúčovú rolu v inovácii a preto je pre účinné vykonávanie programu nevyhnutná.

(62) Tretie krajiny, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru, sa môžu zapojiť do programov Únie v rámci spolupráce zriadenej podľa Dohody o Európskom hospodárskom priestore ([20]), ktorá umožňuje vykonávanie týchto programov na základe rozhodnutia prijatého podľa uvedenej dohody. Tretie krajiny sa môžu zapojiť aj na základe iných právnych nástrojov. Uvedenými nástrojmi by sa mohlo zabezpečiť čiastočné pridruženie, konkrétne pridruženie k obmedzenému počtu špecifických cieľov sledovaných v rámci programu. V tomto nariadení by sa malo zaviesť osobitné ustanovenie vyžadujúce od tretích krajín, aby udelili potrebné práva a prístup zodpovednému povoľujúcemu úradníkovi, OLAF-u a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí.

(63) Subjekty poverené vykonávaním programu by mali dodržiavať ustanovenia platné pre inštitúcie Únie, ako aj vnútroštátne právo týkajúce sa zaobchádzania s informáciami, najmä citlivými neutajovanými skutočnosťami a utajovanými skutočnosťami EÚ. V prípade špecifického cieľa „Kybernetická bezpečnosť a dôvera“ sa z bezpečnostných dôvodov môže vyžadovať, aby boli právne subjekty ovládané z tretích krajín vylúčené z výziev na predkladanie návrhov a ponúk v rámci programu. Vo výnimočných prípadoch sa takéto vylúčenia môžu požadovať aj v prípade špecifických cieľov „Vysokovýkonná výpočtová technika“ a „Umelá inteligencia“. Bezpečnostné dôvody na takéto vylúčenia by mali byť primerané a riadne odôvodnené na základe rizík, ktoré by začlenenie takýchto subjektov predstavovalo.

(64) Vzhľadom na význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie vykonávať Parížsku dohodu, prijatú na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy ([21]), a plniť ciele Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja, má program prispieť k systematickému zohľadňovaniu opatrení v oblasti klímy a k dosahovaniu všeobecného cieľa, aby sa klimatické ciele podporovali aspoň 30 % rozpočtových výdavkov Únie, a k ambícii, aby v roku 2024 odrážali výdavky na biodiverzitu 7,5 % rozpočtu a 10 % v rokoch 2026 a 2027, pričom sa zohľadní existujúce prekrývanie cieľov v oblasti klímy a biodiverzity. Príslušné akcie by sa mali určiť počas prípravy a vykonávania programu a mali by sa prehodnotiť v kontexte príslušného hodnotenia a procesu preskúmania.

(65) Keďže program je nový, je užitočné uviesť v prílohe technický opis rozsahu akcií programu. Komisia by mala pri vypracúvaní pracovných programov zohľadniť uvedený technický opis v takejto prílohe, zatiaľ čo pracovné programy by mali byť v súlade so špecifickými cieľmi stanovenými v tomto nariadení.

(66) Pracovné programy by sa mali v zásade prijímať ako viacročné pracovné programy, zvyčajne každé dva roky, alebo ak si to vyžadujú potreby súvisiace s vykonávaním programu, ako ročné pracovné programy. Formy financovania z prostriedkov Únie a spôsoby vykonávania programu by sa mali zvoliť na základe ich schopnosti splniť špecifické ciele akcií a dosiahnuť výsledky, berúc do úvahy najmä náklady na kontroly, administratívne zaťaženie a očakávané riziko nesúladu. Uvedený výber by mal zvážiť použitie jednorazových platieb, paušálnych sadzieb a jednotkových nákladov, ako aj financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, ako sa uvádza v článku 125 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

(67) S cieľom meniť prílohu I k tomuto nariadeniu tak, aby odrážala technologické zmeny a vývoj na trhu, pokiaľ ide o akcie, ktoré sú v nej stanovené, a to spôsobom, ktorý je v súlade s cieľmi tohto nariadenia, a meniť prílohu II k tomuto nariadeniu, pokiaľ ide o merateľné ukazovatele, ak sa to považuje za potrebné, ako aj doplniť toto nariadenie o ustanovenia o zriadení rámca pre monitorovanie a hodnotenie by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“). Je osobitne

([20]) Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3.
([21]) Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

(68) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o výber subjektov, ktoré tvoria počiatočné a dodatočné európske centrá digitálnych inovácií a prijímanie pracovných programov pre špecifické ciele 2, 4 a 5 a prípadné ďalšie akcie v rámci priameho hospodárenia pre špecifické ciele 1 a 3, aby sa ciele programu dosiahli v súlade s prioritami Únie a členských štátov a aby sa súčasne zaistila konzistentnosť, transparentnosť a kontinuita spoločných opatrení Únie a členských štátov. Uvedené vykonávacie právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ([22]). V prípade akcií, ktoré podliehajú nepriamemu riadeniu, sa pracovné programy prijímajú v súlade s pravidlami správnych rád subjektov poverených vykonávaním programu.

(69) Týmto nariadením sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), najmä tie, ktoré sa týkajú ochrany osobných údajov, slobody prejavu a práva na informácie, slobody podnikania, nediskriminácie, zdravotnej starostlivosti, ochrany spotrebiteľa a práva na účinný prostriedok nápravy a spravodlivý proces. Členské štáty by mali uplatňovať toto nariadenie v súlade s uvedenými právami a zásadami.

(70) Na toto nariadenie sa vzťahujú horizontálne finančné pravidlá prijaté Európskym parlamentom a Radou na základe článku 322 ZFEÚ. Uvedené pravidlá sú stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách a určujú najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu Únie prostredníctvom grantov, cien, verejného obstarávania a nepriameho riadenia a zabezpečujú kontroly zodpovednosti účastníkov finančných operácií. Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ zahŕňajú aj všeobecný režim podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie.

(71) Keďže ciele tohto nariadenia, a to podpora a urýchlenie digitálnej transformácie európskeho hospodárstva, priemyslu a spoločnosti, sprostredkovanie jej prínosu občanom, orgánom verejnej správy a podnikom v celej Únii, ako aj zlepšenie konkurencieschopnosti Európy v globálnom digitálnom hospodárstve a zároveň prispievanie k zmenšeniu digitálnej priepasti v celej Únii a posilnenie strategickej autonómie Únie, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov ich rozsahu alebo dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(72) S cieľom zabezpečiť kontinuitu v poskytovaní podpory v príslušnej oblasti politiky a umožniť, aby sa vykonávanie programu začalo od začiatku VFR na roky 2021 – 2027, by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť čo najskôr a malo by sa uplatňovať so spätnou účinnosťou od 1. januára 2021.

(73) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2240 ([23]) by sa preto malo zrušiť,

([22]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

([23]) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2240 z 25. novembra 2015, ktorým sa zriaďuje program pre riešenia interoperability a spoločné rámce pre verejnú správu, podniky a občanov v Európe (program ISA²) ako prostriedok modernizácie verejného sektora (Ú. v. EÚ L 318, 4.12.2015, s. 1).

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa zriaďuje program Digitálna Európa (ďalej len „program“) na obdobie trvania VFR na roky 2021 – 2027.

Týmto nariadením sa stanovujú ciele programu, jeho rozpočet na obdobie rokov 2021 až 2027, formy financovania z prostriedkov Únie a pravidlá poskytovania takéhoto financovania.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „operácia kombinovaného financovania“ je akcia podporovaná z rozpočtu Únie, a to aj z mechanizmu alebo platformy kombinovaného financovania vymedzených článku 2 bodu 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách, v rámci ktorej sa kombinujú nenávratné formy podpory alebo finančné nástroje z rozpočtu Únie, a návratné formy podpory z rozvojových alebo iných verejných finančných inštitúcií, ako aj z komerčných finančných inštitúcií a od investorov;

2. „právny subjekt“ je fyzická alebo právnická osoba zriadená a uznaná ako taká podľa práva Únie, vnútroštátneho alebo medzinárodného práva, ktorá má právnu subjektivitu a spôsobilosť konať vo svojom mene, uplatňovať práva a podliehať záväzkom, alebo subjekt, ktorý nemá právnu subjektivitu, uvedený v článku 197 ods. 2 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách;

3. „pridružená krajina“ je tretia krajina, ktorá je stranou dohody s Úniou, ktorou sa umožňuje jej účasť na programe podľa článku 10;

4. „medzinárodná organizácia európskeho záujmu“ je medzinárodná organizácia, ktorej väčšinu členov tvoria členské štáty alebo ktorej sídlo sa nachádza v členskom štáte;

5. „európske centrum digitálnych inovácií“ je právny subjekt vybraný v súlade s článkom 16, aby plnil úlohy v rámci tohto programu, najmä aby priamo poskytoval alebo zabezpečoval prístup k technologickým odborným znalostiam a zariadeniam na experimentovanie, ako sú vybavenie a softvérové nástroje umožňujúce digitálnu transformáciu priemyslu, ako aj uľahčoval prístup k financovaniu a je otvorené podnikom všetkých foriem a veľkostí, najmä MSP, spoločnostiam so strednou trhovou kapitalizáciou a rozširujúcim sa podnikom a orgánom verejnej správy v celej Únii;

6. „pokročilé digitálne zručnosti“ sú zručnosti a odborné spôsobilosti, ktoré si vyžadujú vedomosti a skúsenosti potrebné na pochopenie, navrhovanie, vývoj, správu, testovanie, zavádzanie, používanie a údržbu technológií, produktov a služieb, ktoré sa programom podporujú, ako sa uvádza v článku 7;

7. „európske partnerstvo“ je európske partnerstvo vymedzené v článku 2 bod 3 nariadenia (EÚ) 2021/695;

8. „malý alebo stredný podnik“ alebo „MSP“ je mikropodnik, malý alebo stredný podnik vymedzený v článku 2 prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES ([24]);

9. „kybernetická bezpečnosť“ sú činnosti potrebné na ochranu sietí a informačných systémov, používateľov takýchto systémov a iných osôb dotknutých kybernetickými hrozbami;

10. „infraštruktúry digitálnych služieb“ sú infraštruktúry, ktorými sa umožňuje elektronické dodávanie sieťových služieb, zvyčajne cez internet;

11. „známka excelentnosti“ je značka kvality, ktorou sa preukazuje, že návrh predložený v rámci výzvy na predkladanie návrhov podľa programu splnil všetky prahové hodnoty hodnotenia stanovené v pracovnom programe, nemohol však získať financovanie z dôvodu nedostatočných rozpočtových prostriedkov na danú výzvu na predkladanie návrhov v pracovnom programe, mohol by však získať podporu z iných zdrojov financovania na úrovni Únie alebo na vnútroštátnej úrovni;

12. „exaflopový“ je, v kontexte výpočtových systémov, schopný vykonať 10^{18} (desať na osemnástu) operácií s pohyblivou rádovou čiarkou za sekundu.

Článok 3

Ciele programu

1. Všeobecnými cieľmi programu sú podpora a urýchlenie digitálnej transformácie európskeho hospodárstva, priemyslu a spoločnosti, sprostredkovanie jej prínosu občanom, orgánom verejnej správy a podnikom v celej Únii, ako aj zlepšenie konkurencieschopnosti Európy v globálnom digitálnom hospodárstve a zároveň prispievanie k zmenšeniu digitálnej priepasti v celej Únii a posilnenie strategickej autonómie Únie prostredníctvom holistickej, medziodvetvovej a cezhraničnej podpory a výraznejšieho príspevku Únie.

Program sa vykonáva v úzkej koordinácii s ďalšími programami Únie podľa vhodnosti a jeho cieľom je:

a) posilňovať a podporovať európske kapacity v kľúčových digitálnych technologických oblastiach prostredníctvom zavádzania vo veľkom rozsahu;

b) v súkromnom sektore a v oblastiach verejného záujmu, posilňovať šírenie a využívanie európskych kľúčových digitálnych technológií, podporovanie digitálnej transformácie a prístup k digitálnym technológiám.

2. Program má päť vzájomne súvisiacich špecifických cieľov:

a) špecifický cieľ 1: Vysokovýkonná výpočtová technika;

b) špecifický cieľ 2: Umelá inteligencia;

c) špecifický cieľ 3: Kybernetická bezpečnosť a dôvera;

d) špecifický cieľ 4: Pokročilé digitálne zručnosti;

e) špecifický cieľ 5: Zavádzanie a najlepšie využitie digitálnej kapacity a interoperabilita.

Článok 4

Špecifický cieľ 1 -Vysokovýkonná výpočtová technika

1. Prostredníctvom finančného príspevku z Únie v rámci špecifického cieľa 1 – Vysokovýkonná výpočtová technika sa plnia tieto operačné ciele:

a) zavádzanie, koordinácia na úrovni Únie a prevádzka integrovanej a na dopyt a aplikáciu orientovanej exaflopovej supervýpočtovej a dátovej infraštruktúry svetovej úrovne, ktorá je ľahko prístupná pre verejných a súkromných používateľov, najmä MSP, a to bez ohľadu na členský štát, v ktorom sa nachádzajú, a ľahko prístupná na účely výskumu, v súlade s nariadením (EU) 2018/1488;

([24]) Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

b) zavádzanie funkčnej technológie pripravenej na použitie, ktorá je výsledkom výskumu a inovácie, s cieľom vybudovať integrovaný ekosystém vysokovýkonnej výpočtovej techniky v Únii, ktorý bude pokrývať rôzne aspekty v segmentoch vedeckého a priemyselného hodnotového reťazca vrátane hardvéru, softvéru, aplikácií, služieb, prepojení a digitálnych zručností, a to s vysokou úrovňou bezpečnosti a ochrany údajov;

c) zavádzanie a prevádzkovanie výkonnejšej než exaflopovej infraštruktúry vrátane integrácie s kvantovými výpočtovými technológiami a výskumnými infraštruktúrami pre počítačové vedy a podpora vývoja hardvéru a softvéru v rámci Únie potrebného na takéto zavádzanie.

2. Akcie v rámci špecifického cieľa 1 sa vykonávajú predovšetkým prostredníctvom spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku zriadeného nariadením Rady (EÚ) 2018/1488.

Článok 5

Špecifický cieľ 2 -Umelá inteligencia

1. Prostredníctvom finančného príspevku z Únie v rámci špecifického cieľa 2 – Umelá inteligencia sa plnia tieto operačné ciele:

a) budovanie a posilňovanie základných kapacít a vedomostí v oblasti umelej inteligencie v Únii vrátane budovania a posilňovania kvalitných zdrojov údajov a zodpovedajúcich mechanizmov výmeny a knižníc algoritmov, pričom sa zaručí na človeka zameraný a inkluzívny prístup, ktorý rešpektuje hodnoty Únie;

b) sprístupnenie kapacít uvedených v písmene a) podnikom, najmä MSP a startupom, ako aj občianskej spoločnosti, neziskovým organizáciám, výskumným inštitúciám, univerzitám a orgánom verejnej správy s cieľom maximalizovať ich prínos pre európsku spoločnosť a hospodárstvo;

c) posilňovanie a prepájanie zariadení na testovanie a experimentovanie zameraných na umelú inteligenciu v členských štátoch;

d) rozvoj a posilnenie komerčných aplikačných a výrobných systémov s cieľom uľahčiť integráciu technológií do hodnotových reťazcov a rozvoj inovačných obchodných modelov a skrátiť čas požadovaný na postup od inovácie po obchodné využitie a posilnenie využívania riešení založených na umelej inteligencii v oblastiach verejného záujmu a v spoločnosti.

Riešenia založené na umelej inteligencii a sprístupnené údaje musia rešpektovať zásadu súkromia a bezpečnosti už v štádiu návrhu a musia byť v úplnom súlade s právnymi predpismi v oblasti ochrany údajov.

2. Komisia v súlade s právom Únie a medzinárodným právom vrátane charty, berúc do úvahy okrem iného odporúčania skupiny odborníkov na vysokej úrovni pre umelú inteligenciu, stanoví etické požiadavky v pracovných programoch v rámci špecifického cieľa 2. Výzvy na predkladanie návrhov, výzvy na predkladanie ponúk a dohody o grante zahŕňajú príslušné požiadavky stanovené v uvedených pracovných programoch.

Komisia v prípade potreby vykonáva kontroly s cieľom zabezpečiť súlad s uvedenými etickými požiadavkami. Financovanie akcií, ktoré nie sú v súlade s etickými požiadavkami, sa môže kedykoľvek pozastaviť, ukončiť alebo obmedziť v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách.

3. Akcie v rámci špecifického cieľa 2 sa vykonávajú prostredníctvom priameho riadenia.

Etické a právne požiadavky uvedené v tomto článku sa vzťahujú na všetky akcie špecifického cieľa 2 bez ohľadu na spôsob vykonávania.

Článok 6

Špecifický cieľ 3 -Kybernetická bezpečnosť a dôvera

1. Prostredníctvom finančného príspevku z Únie v rámci špecifického cieľa 3 – Kybernetická bezpečnosť a dôvera sa plnia tieto operačné ciele:

a) podpora rozvoja a verejného obstarávania pokročilého vybavenia, nástrojov a dátových infraštruktúr v oblasti kybernetickej bezpečnosti, a to spoločne s členskými štátmi, s cieľom dosiahnuť vysokú spoločnú úroveň kybernetickej bezpečnosti na európskej úrovni v plnom súlade s právnymi predpismi o ochrane údajov a základnými právami pri súčasnom zabezpečení strategickej autonómie Únie;

b) podpora rozvoja a čo najlepšieho využitia európskych vedomostí, kapacít a zručností v oblasti kybernetickej bezpečnosti a šírenie a systematické využívanie najlepších postupov;

c) zabezpečenie plošného zavádzania účinných najmodernejších riešení v oblasti kybernetickej bezpečnosti v rámci celého európskeho hospodárstva s osobitným zameraním na orgány verejnej správy a MSP;

d) posilňovanie kapacít v členských štátoch a v rámci súkromného sektora s cieľom pomôcť im dosiahnuť súlad so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 ([25]), a to aj prostredníctvom opatrení, ktorými sa podporí uplatňovanie najlepších postupov v oblasti kybernetickej bezpečnosti;

e) zlepšenie odolnosti proti kybernetickým útokom, prispievanie k zvýšeniu informovanosti o rizikách a rozširovaniu vedomostí o procesoch kybernetickej bezpečnosti, podpora verejných a súkromných organizácií pri dosahovaní základných úrovní kybernetickej bezpečnosti, napríklad zavádzaním šifrovania údajov medzi koncovými zariadeniami a softvérových aktualizácií;

f) posilňovanie spolupráce medzi civilnými a obrannými sférami so zreteľom na projekty, služby, kompetencie a aplikácie dvojakého použitia v oblasti kybernetickej bezpečnosti v súlade s nariadením, ktorým sa zriaďuje Európske centrum priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti a sieť národných koordinačných centier (ďalej len „nariadenie o centre kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti“).

2. Akcie v rámci špecifického cieľa 3 sa vykonávajú v prvom rade prostredníctvom Európskeho centra priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti a siete národných koordinačných centier v súlade s nariadením o centre kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

Článok 7

Špecifický cieľ 4 -Pokročilé digitálne zručnosti

1. Prostredníctvom finančného príspevku z Únie v rámci špecifického cieľa 4 – Pokročilé digitálne zručnosti sa podporuje rozvoj pokročilých digitálnych zručností v oblastiach, na ktoré sa tento program vzťahuje, s cieľom prispievať k rozšíreniu základne talentov v Európe, zmenšovať digitálnu priepasť a podporovať väčšiu profesionalitu, najmä pokiaľ ide o vysokovýkonnú výpočtovú techniku a cloud computing, analýzu veľkých dát, kybernetickú bezpečnosť, technológie distribuovanej databázy transakcií (napr. blockchain), kvantové technológie, robotiku a umelú inteligenciu, berúc pri tom do úvahy vyvážené zastúpenie mužov a žien. S cieľom riešiť problém nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami a podporovať špecializáciu v oblasti digitálnych technológií a aplikácií sa prostredníctvom finančného príspevku sledujú tieto operačné ciele:

a) podpora prípravy a poskytovania vysokokvalitnej dlhodobej odbornej prípravy a kurzov vrátane zmiešaného učenia pre študentov a pracovnú silu;

b) podpora prípravy a poskytovania vysokokvalitnej krátkodobej odbornej prípravy a kurzov pre pracovnú silu, najmä v MSP a vo verejnom sektore;

c) podpora vysokokvalitnej odbornej prípravy na pracovisku a odborných stáží vrátane odborných stáží pre študentov a pracovnú silu, najmä v MSP a vo verejnom sektore.

2. Akcie v rámci špecifického cieľa 4 sa vykonávajú predovšetkým prostredníctvom priameho riadenia.

Článok 8

Špecifický cieľ 5 -Zavádzanie a najlepšie využitie digitálnej kapacity a interoperabilita

1. Prostredníctvom finančného príspevku z Únie v rámci špecifického cieľa 5 – Zavádzanie a najlepšie využitie digitálnej kapacity a interoperabilita sa za súčasného zmenšovania digitálnej priepasti plnia tieto operačné ciele:

a) podpora verejného sektora a oblastí verejného záujmu, ako je napríklad zdravotníctvo a starostlivosť, školstvo, súdnictvo, colníctvo, doprava, mobilita, energetika, životné prostredie, kultúrny a kreatívny priemysel vrátane príslušných podnikov usadených v Únii, na účely efektívneho zavádzania a využívania účinných a najmodernejších digitálnych technológií, ako sú napríklad vysokovýkonná výpočtová technika, umelá inteligencia a kybernetická bezpečnosť;

([25]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 zo 6. júla 2016 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii (Ú. v. EÚ L 194, 19.7.2016, s. 1).

b) zavádzanie, prevádzka a údržba najmodernejších transeurópskych interoperabilných infraštruktúr digitálnych služieb v celej Únii, vrátane súvisiacich služieb, v súčinnosti s vnútroštátnymi a regionálnymi akciami;

c) podpora integrácie a využívania transeurópskych infraštruktúr digitálnych služieb a dohodnutých európskych digitálnych noriem vo verejnom sektore a v oblastiach verejného záujmu s cieľom uľahčiť nákladovo efektívne vykonávanie a interoperabilitu;

d) podpora vývoja, aktualizácie a využívania riešení a rámcov orgánmi verejnej správy, podnikmi a občanmi vrátane riešení otvoreného zdroja a opätovného využívania riešení a rámcov interoperability;

e) zabezpečenie ľahkého prístupu pre verejný sektor a priemysel Únie, najmä MSP, k testovaniu a pilotnému skúšaniu digitálnych technológií, a zvýšenie ich používania vrátane ich cezhraničného využitia;

f) podpora zavádzania pokročilých digitálnych a súvisiacich technológií, a to predovšetkým vysokovýkonnej výpočtovej techniky, umelej inteligencie, kybernetickej bezpečnosti, ďalších špičkových a budúcich technológií, ako sú napríklad technológie distribuovanej databázy transakcií (napr. blockchain), vo verejnom sektore a v priemysle Únie, najmä v MSP a startupoch;

g) podpora vývoja, testovania, uplatňovania, ako aj zavádzania a údržby interoperabilných digitálnych riešení – vrátane riešení digitálnej verejnej správy – pre verejné služby na úrovni Únie, ktoré sa poskytujú prostredníctvom platformy opätovne použiteľných riešení založených na údajoch, ktorá je zameraná na stimulovanie inovácie a zriaďovanie spoločných rámcov s cieľom v plnej miere využiť potenciál služieb orgánov verejnej správy v prospech občanov a podnikov;

h) zabezpečenie – na úrovni Únie – trvalej kapacity na vedenie digitálneho rozvoja, a to popri trvalej kapacite na sledovanie a analýzu dynamických digitálnych trendov a prispôsobovanie sa im, a na šírenie a systematické využívanie najlepších postupov;

i) podpora spolupráce pri dosahovaní európskeho ekosystému dôveryhodných infraštruktúr spoločného využívania údajov a digitálnych infraštruktúr, ktoré využívajú okrem iného služby a aplikácie založené na technológiách distribuovaných databáz transakcií (napr. blockchain) vrátane podpory interoperability a štandardizácie, ako aj zavádzania cezhraničných aplikácií v Únii založených na bezpečnosti a ochrane súkromia už v štádiu návrhu, a to pri dodržiavaní právnych predpisov v oblasti ochrany spotrebiteľa a údajov;

j) budovanie a posilňovanie európskych centier digitálnych inovácií a ich siete.

2. Akcie v rámci špecifického cieľa 5 sa vykonávajú prostredníctvom priameho riadenia.

Článok 9

Rozpočet

1. Finančné krytie na vykonávanie programu na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027 sa stanovuje na 7 588 000 000 EUR v bežných cenách.

2. Orientačné rozdelenie sumy uvedenej v odseku 1 je takéto:

a) 2 226 914 000 EUR na špecifický cieľ 1 – Vysokovýkonná výpočtová technika;

b) 2 061 956 000 EUR na špecifický cieľ 2 – Umelá inteligencia;

c) 1 649 566 000 EUR na špecifický cieľ 3 – Kybernetická bezpečnosť a dôvera;

d) 577 347 000 EUR na špecifický cieľ 4 – Pokročilé digitálne zručnosti;

e) 1 072 217 000 EUR na špecifický cieľ 5 – Zavádzanie a najlepšie využitie digitálnej kapacity a interoperabilita.

3. Suma uvedená v odseku 1 sa môže tiež použiť na technickú a administratívnu pomoc určenú na vykonávanie programu, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti vrátane využitia systémov informačných technológií na úrovni inštitúcií a podnikov.

4. Rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na akcie trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu rozdeliť na ročné čiastkové platby počas viacerých rokov.

5. Na program sa na základe žiadosti dotknutých členských štátov môžu presunúť zdroje, ktoré sa im pridelili v rámci zdieľaného riadenia, za podmienok stanovených v príslušnom ustanovení nariadenia o spoločných ustanoveniach na roky 2021 – 2027, a to okrem iného na účely doplnenia grantov udelených na opatrenia až do výšky 100 % celkových oprávnených nákladov, ak je to možné, bez toho, aby bola dotknutá zásada spolufinancovania stanovená v článku 190 nariadenia o rozpočtových pravidlách a v pravidlách štátnej pomoci. Komisia používa uvedené zdroje priamo v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo nepriamo v súlade s písmenom c) uvedeného pododseku. Uvedené zdroje sa použijú v prospech dotknutého členského štátu.

6. Ak Komisia neprijala právny záväzok v rámci priameho alebo nepriameho riadenia zdrojov presunutých v súlade s odsekom 5 tohto článku, príslušné neviazané zdroje sa môžu na žiadosť dotknutého členského štátu presunúť späť na jeden alebo viacero príslušných zdrojových programov v súlade s podmienkami stanovenými v príslušnom ustanovení nariadenia o spoločných ustanoveniach na roky 2021 – 2027.

7. V súlade s článkom 193 ods. 2 druhým pododsekom písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách sa v riadne odôvodnených prípadoch uvedených v rozhodnutí o financovaní a na obmedzené obdobie môžu akcie podporované podľa tohto nariadenia a príslušné náklady považovať za oprávnené od 1. januára 2021, a to aj vtedy, ak boli vykonané a vznikli pred podaním žiadosti o grant.

Článok 10

Tretie krajiny pridružené k programu

1. Program je prostredníctvom pridruženia alebo čiastočného pridruženia v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3 otvorený účasti týchto tretích krajín:

a) členom Európskeho združenia voľného obchodu, ktorí sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru, v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o Európskom hospodárskom priestore;

b) pristupujúcim krajinám, kandidátskym krajinám a potenciálnym kandidátom v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;

c) krajinám európskej susedskej politiky, v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;

d) iným tretím krajinám v súlade s podmienkami stanovenými v osobitnej dohode vzťahujúcej sa na účasť príslušnej tretej krajiny na akomkoľvek programe Únie, ak sa touto dohodou:

   i) zabezpečuje spravodlivá rovnováha, pokiaľ ide o príspevky a výhody tretej krajiny zúčastňujúcej sa na programoch Únie,

   ii) stanovujú podmienky účasti na programoch vrátane výpočtu finančných príspevkov na jednotlivé programy a ich administratívnych nákladov;

   iii) neudeľuje tretej krajine žiadna rozhodovacia právomoc v súvislosti s programom Únie;

   iv) zaručujú práva Únie na zabezpečenie správneho finančného riadenia a na ochranu jej finančných záujmov.

Príspevky uvedené v prvom pododseku písm. d) bode ii) predstavujú pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Tretie krajiny sa k programu pridružujú alebo čiastočne pridružujú bez toho, aby bol dotknutý článok 12 ods. 5

Článok 11

Medzinárodná spolupráca

1. Únia môže spolupracovať s tretími krajinami uvedenými v článku 10, s ostatnými tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami alebo subjektmi, ktoré sú usadené v týchto krajinách, najmä v rámci euro-stredomorského partnerstva a Východného partnerstva a so susednými krajinami, predovšetkým krajinami západného Balkánu a čiernomorského regiónu. Bez toho, aby bol dotknutý článok 18, vzniknuté súvisiace náklady z programu hradené nie sú.

2. Spolupráca s tretími krajinami a organizáciami uvedenými v odseku 1 tohto článku v súvislosti so špecifickými cieľmi 1, 2 a 3 podlieha článku 12.

Článok 12

Bezpečnosť

1. Akcie vykonávané v rámci programu musia byť v súlade s platnými bezpečnostnými pravidlami vrátane súladu s právom Únie a vnútroštátnym právom, a to najmä v oblasti ochrany utajovaných skutočností pred neoprávneným zverejnením. V prípade akcií vykonávaných mimo Únie, pri ktorých sa používajú alebo vznikajú utajované skutočnosti, je okrem súladu s uvedenými požiadavkami potrebné, aby takéto akcie podliehali uzavretiu bezpečnostnej dohody medzi Úniou a treťou krajinou, v ktorej činnosť prebieha.

2. Návrhy a ponuky, ktoré majú žiadatelia predkladať, musia podľa potreby zahŕňať bezpečnostné sebahodnotenie, v ktorom sa identifikujú všetky bezpečnostné problémy a podrobnosti o tom, ako sa tieto problémy majú riešiť v záujme zabezpečenia súladu s právom Únie a vnútroštátnym právom.

3. Komisia alebo subjekt poverený vykonávaním programu v prípade potreby vykoná bezpečnostnú previerku návrhov na financovanie predložených žiadateľmi, ktoré spôsobujú obavy z hľadiska bezpečnosti.

4. Akcie vykonávané v rámci programu musia byť v prípade potreby v súlade s rozhodnutím Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 ([26]) a s predpismi, ktorými sa vykonáva uvedené rozhodnutie.

5. V pracovnom programe sa takisto môže stanoviť, že právne subjekty usadené v pridružených krajinách a právne subjekty, ktoré sú usadené v Únii, ale kontrolované z tretích krajín, nie sú oprávnené zúčastňovať sa na všetkých alebo niektorých akciách v rámci špecifického cieľa 3 z riadne odôvodnených bezpečnostných dôvodov. V takýchto prípadoch sa výzvy na predkladanie návrhov a výzvy na predkladanie ponúk obmedzia na právne subjekty, ktoré sú usadené alebo sa považujú za usadené v členských štátoch a sú pod kontrolou členských štátov alebo ich štátnych príslušníkov.

6. Ak je to riadne odôvodnené z bezpečnostných dôvodov, v pracovnom programe sa takisto môže stanoviť, že právne subjekty usadené v pridružených krajinách a právne subjekty, ktoré sú usadené v Únii, ale kontrolované z tretích krajín, môžu byť oprávnené na účasť na všetkých alebo niektorých akciách v rámci špecifických cieľov 1 a 2 len vtedy, ak spĺňajú požiadavky, ktoré majú tieto právne subjekty spĺňať, aby sa zaručila ochrana základných bezpečnostných záujmov Únie a členských štátov a aby sa zabezpečila ochrana informácií obsiahnutých v utajovaných dokumentoch. Uvedené požiadavky sú stanovené v pracovnom programe.

7. Komisia alebo subjekt poverený vykonávaním programu v prípade potreby vykonáva bezpečnostné kontroly. Financovanie akcií, ktoré nie sú v súlade s bezpečnostnými požiadavkami uvedenými v tomto článku, sa môže kedykoľvek pozastaviť, ukončiť alebo obmedziť v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách.

Článok 13

Synergie s ostatnými programami Únie

1. Program umožňuje synergie s ostatnými programami Únie, ako je uvedené v prílohe III, najmä formou dojednaní o doplnkovom financovaní z programov Únie, pri ktorých to riadiace mechanizmy umožňujú. Financovanie z ostatných programov sa môže zaviesť sekvenčne, alternatívne alebo kombináciou finančných prostriedkov vrátane spoločného financovania akcií. Komisia zabezpečí, aby sa pri využívaní doplňujúceho charakteru programu s ostatnými programami Únie nebránilo dosahovaniu špecifických cieľov.

([26]) Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 z 13. marca 2015 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 53).

2. Komisia zabezpečí celkový súlad a komplementárnosť programu s príslušnými politikami a programami Únie v spolupráci s členskými štátmi. Komisia na uvedený účel uľahčí zriadenie primeraných mechanizmov pre koordináciu medzi relevantnými orgánmi a medzi takýmito orgánmi a Komisiou a vytvorí primerané nástroje monitorovania na systematické zabezpečenie synergií medzi programom a všetkými relevantnými nástrojmi financovania z prostriedkov Únie. Dojednaniami uvedenými v odseku 1 sa prispeje k zamedzeniu duplicity a k maximalizácii pozitívneho dosahu výdavkov.

Článok 14

Vykonávanie a formy financovania z prostriedkov Únie

1. Program sa vykonáva v rámci priameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách alebo v rámci nepriameho riadenia tým, že sa určitými vykonávacími úlohami poveria subjekty uvedené v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách v súlade s článkami 4 až 8 tohto nariadenia. Subjekty poverené vykonávaním programu sa môžu odchýliť od pravidiel účasti a šírenia stanovených v tomto nariadení, iba ak je takéto odchýlenie ustanovené v právnom akte, ktorým sa uvedené subjekty zriaďujú alebo ktorými sa poverujú úlohami súvisiacimi s plnením rozpočtu, alebo v prípade subjektov uvedených v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. c) bode ii), iii) alebo v) nariadenia o rozpočtových pravidlách, ak je takého odchýlenie ustanovené v dohode o príspevku a ak si to vyžadujú osobitné prevádzkové potreby takýchto subjektov alebo charakter akcie.

2. Z programu sa môže poskytovať financovanie v akejkoľvek forme stanovenej v nariadení o rozpočtových pravidlách, primárne najmä prostredníctvom verejného obstarávania alebo formou grantov a cien.

Ak si dosiahnutie cieľa akcie vyžaduje obstarávanie inovačného tovaru a služieb, granty sa môžu udeliť len prijímateľom, ktorí sú verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi, ako sa vymedzujú v smerniciach Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ ([27]) a 2014/25/EÚ ([28]).

Ak je na dosiahnutie cieľov akcie potrebné dodanie inovačného tovaru alebo služieb, ktoré ešte nie sú vo veľkom rozsahu dostupné na komerčnom základe, verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ môže povoliť zadanie viacerých zákaziek v rámci toho istého postupu verejného obstarávania.

Z riadne odôvodnených dôvodov verejnej bezpečnosti môže verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ požadovať, aby sa miesto vykonávania zmluvy nachádzalo na území Únie.

Z programu sa môžu poskytovať aj finančné prostriedky vo forme finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania.

3. Príspevky do vzájomného poistného mechanizmu sa môžu využiť na pokrytie rizika spojeného s vymáhaním dlžných finančných prostriedkov od príjemcov a v zmysle nariadenia o rozpočtových pravidlách sa považujú za dostatočnú záruku. Uplatňuje sa článok 37 nariadenia (EÚ) 2021/695.

Článok 15

Európske partnerstvá

Program možno vykonávať prostredníctvom európskych partnerstiev a v rámci strategického plánovania medzi Komisiou a členskými štátmi, ako sa uvádza v článku 6 nariadenia (EÚ) 2021/695. Takéto vykonávanie môže zahŕňať príspevky do existujúcich alebo nových verejno-súkromných partnerstiev v podobe spoločných podnikov zriadených podľa článku 187 ZFEÚ. Na uvedené príspevky sa vzťahujú ustanovenia uvedeného nariadenia týkajúce sa európskych partnerstiev.

([27]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65).

([28]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).

Článok 16

Európske centrá digitálnych inovácií

1. V prvom roku vykonávania programu sa zriadi počiatočná sieť európskych centier digitálnych inovácií. Uvedená počiatočná sieť pozostáva aspoň z jedného centra pre každý členský štát, pokiaľ je v danom členskom štáte kandidát, ktorý môže byť určený a vybraný v súlade s odsekmi 2 a 3.

2. Na účely zriadenia siete uvedenej v odseku 1 tohto článku určí každý členský štát v súlade so svojimi vnútroštátnymi postupmi a administratívnymi a inštitucionálnymi štruktúrami subjekty – uchádzačov prostredníctvom otvoreného súťažného konania na základe týchto kritérií:

a) primerané spôsobilosti, pokiaľ ide o činnosti európskych centier digitálnych inovácií, uvedené v odseku 6 tohto článku, a spôsobilosti v jednej alebo viacerých oblastiach určených v článku 3 ods. 2;

b) primeraná riadiaca kapacita, personál a infraštruktúra potrebné na vykonávanie činností uvedených v odseku 6 tohto článku;

c) operačné a zákonné prostriedky potrebné na uplatňovanie administratívnych, zmluvných pravidiel a pravidiel finančného riadenia stanovených na úrovni Únie; a

d) primeraná finančná životaschopnosť zodpovedajúca objemu finančných prostriedkov Únie, ktorý bude mať spravovať, a v prípade potreby preukázaná zárukami vystavenými prednostne orgánom verejnej moci.

3. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijme rozhodnutia o výbere subjektov, ktoré budú tvoriť počiatočnú sieť. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 31 ods. 2 Komisia v maximálnej miere zohľadní stanovisko každého členského štátu pred výberom európskeho centra digitálnych inovácií na jeho území.

Subjekty vyberie Komisia spomedzi subjektov – uchádzačov určených členskými štátmi na základe kritérií uvedených v odseku 2 tohto článku a týchto dodatočných kritérií:

a) rozpočet k dispozícii na financovanie počiatočnej siete; a

b) potreba, aby počiatočná sieť zabezpečila pokrytie potrieb priemyslu a oblastí verejného záujmu, a aby zabezpečila komplexné a geograficky vyvážené pokrytie s cieľom zlepšiť konvergenciu medzi členskými štátmi, ktoré čerpajú prostriedky z Kohézneho fondu na roky 2021 až 2027, zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady, a ostatnými členskými štátmi, napríklad zmenšením digitálnej priepasti z geografického hľadiska.

4. Ak je to potrebné, Komisia po otvorenom súťažnom konaní prostredníctvom vykonávacích aktov prijme rozhodnutia o výbere subjektov, ktoré tvoria dodatočné európske centrá digitálnych inovácií. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 31 ods. 2

Komisia maximálne zohľadní stanovisko členského štátu pred výberom dodatočného európskeho centra digitálnych inovácií na jeho území.

Komisia vyberie dodatočné európske centrá digitálnych inovácií takým spôsobom, aby sa zabezpečilo široké geografické pokrytie celej Európy. Počet subjektov v rámci siete musí byť dostatočné na uspokojenie dopytu po službách centier v daných členských štátoch. Na riešenie osobitných obmedzení, ktorým čelia najvzdialenejšie regióny Únie, možno v záujme naplnenia potrieb takýchto regiónov nominovať osobitné subjekty.

5. Európske centrá digitálnych inovácií majú značnú celkovú autonómiu, aby si mohli stanoviť vlastnú organizáciu, zloženie a pracovné metódy.

6. Európske centrá digitálnych inovácií vykonávajú v súvislosti s vykonávaním programu nasledovné činnosti v prospech priemyslu Únie, najmä MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, ako aj verejného sektora:

a) zvyšovanie informovanosti a poskytovanie odborných znalostí, know-how a služieb v oblasti digitálnej transformácie vrátane zariadení na testovanie a experimentovanie alebo zabezpečenie prístupu k týmto znalostiam, službám a know-how;

b) pomoc podnikom, najmä MSP a startupom, organizáciám a orgánom verejnej správy, aby sa stali konkurencieschopnejšími a aby zlepšili svoje obchodné modely využívaním nových technológií, na ktoré sa program vzťahuje;

c) uľahčovanie prenosu odborných znalostí a know-how medzi regiónmi, najmä prepájaním MSP, startupov a spoločností so strednou kapitalizáciou usadených v jednom regióne s európskymi centrami digitálnych inovácií v iných regiónoch, ktoré majú na poskytovanie príslušných služieb najlepšie podmienky; podporovanie výmeny zručností a znalostí, spoločných iniciatív a osvedčených postupov;

d) poskytovanie tematických služieb predovšetkým služieb, ktoré súvisia s umelou inteligenciou, vysokovýkonnou výpočtovou technikou, kybernetickou bezpečnosťou a dôverou orgánom verejnej správy, organizáciám verejného sektora, MSP alebo spoločnostiam so strednou kapitalizáciou, alebo zabezpečenie prístupu týchto orgánov, organizácií, MSP alebo spoločností k týmto službám;

e) poskytovanie finančnej podpory tretím stranám v rámci špecifického cieľa 4.

Na účely písmena d) prvého pododseku sa európske centrá digitálnych inovácií môžu špecializovať na konkrétne tematické služby a nemusia poskytovať všetky tematické služby ani tieto služby poskytovať všetkým kategóriám subjektov uvedeným v tomto odseku;

7. Ak európske centrum digitálnych inovácií získa financovanie v rámci programu, toto financovanie musí byť vo forme grantov.

KAPITOLA II

OPRÁVNENOSŤ

Článok 17

Oprávnené akcie

1. Na financovanie sú oprávnené len akcie, ktorými sa prispieva k dosahovaniu cieľov stanovených v článkoch 3 až 8.

2. Kritériá oprávnenosti akcií vykonávaných v rámci programu sa stanovia v pracovných programoch.

Článok 18

Oprávnené právne subjekty

1. Tieto právne subjekty sú oprávnené zúčastňovať sa na programe:

a) právne subjekty usadené v:

i) členskom štáte alebo v zámorskej krajine alebo na zámorskom území, ktoré sú s spojené s členským štátom;

ii) tretej krajine pridruženej k programu v súlade s článkami 10 a 12;

b) akýkoľvek iný právny subjekt zriadený podľa práva Únie a akákoľvek medzinárodná organizácia európskeho záujmu.

2. Odchylne od odseku 1 sú právne subjekty usadené v tretej krajine, ktorá nie je pridružená k programu, oprávnené na účasť na konkrétnych akciách, ak je ich účasť nevyhnutná na dosiahnutie cieľov programu. Takéto subjekty znášajú náklady svojej účasti, pokiaľ nie je v pracovných programoch uvedené inak.

3. Fyzické osoby nie sú oprávnené zúčastňovať sa na programe s výnimkou grantov udelených v rámci špecifického cieľa 4.

4. V pracovnom programe uvedenom v článku 24 sa môže stanoviť, že účasť je obmedzená iba na prijímateľov usadených v členských štátoch alebo na prijímateľov usadených v členských štátoch a konkrétnych pridružených krajinách alebo iných tretích krajinách, ak existujú dôvody bezpečnosti pre takéto obmedzenie, alebo ak akcie priamo súvisia so strategickou autonómiou Únie. Akékoľvek obmedzenie účasti právnych subjektov usadených v pridružených krajinách musí byť v súlade s podmienkami stanovenými v príslušnej dohode.

KAPITOLA III

GRANTY

Článok 19

Granty

Granty v rámci programu sa udeľujú a riadia v súlade s hlavou VIII nariadenia o rozpočtových pravidlách a môžu pokrývať až 100 % oprávnených nákladov bez toho, aby tým bola dotknutá zásada spolufinancovania stanovená v článku 190 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Takéto granty sa udeľujú a riadia, ako je bližšie stanovené pre každý špecifický cieľ.

Článok 20

Kritériá na vyhodnotenie návrhov

1. Kritériá na vyhodnotenie návrhov sú stanovené v pracovných programoch a vo výzvach na predkladanie návrhov a zohľadňujú aspoň tieto prvky:

a) pripravenosť opatrenia v rámci vývoja projektu;

b) náležitosť navrhovaného plánu vykonávania;

c) potreba prekonať finančné prekážky, ako je napríklad nedostatočné trhové financovanie.

2. V prípade potreby kritériá na vyhodnotenie návrhov zohľadnia tieto prvky:

a) stimulujúci účinok podpory poskytovanej Úniou na verejné a súkromné investície;

b) očakávaný hospodársky a sociálny vplyv a vplyv na klímu a životné prostredie;

c) dostupnosť a uľahčenie prístupu k príslušným službám;

d) transeurópsky rozmer;

e) vyvážené geografické rozloženie v celej Únii vrátane zmenšovania geografických digitálnych priepastí, a to aj v najvzdialenejších regiónoch;

f) existencia plánu dlhodobej udržateľnosti;

g) možnosť opätovného využívania a prispôsobovania výsledkov projektov;

h) synergie a komplementárnosť s inými programami Únie.

Článok 21

Hodnotenie

V súlade s článkom 150 nariadenia o rozpočtových pravidlách hodnotí žiadosti o grant hodnotiaci výbor, ktorý môže byť úplne alebo čiastočne zložený z nezávislých externých expertov.

KAPITOLA IV

OPERÁCIE KOMBINOVANÉHO FINANCOVANIA A INÉ FORMY KOMBINOVANÉHO FINANCOVANIA

Článok 22

Operácie kombinovaného financovania

Operácie kombinovaného financovania v rámci programu, sa vykonávajú v súlade s nariadením (EÚ) 2021/523 a hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 23

Kumulatívne a alternatívne financovanie

1. Na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok z iného programu Únie vrátane z finančných prostriedkov podliehajúcich zdieľanému riadeniu, možno poskytnúť príspevok aj z iného programu Únie, ak tieto príspevky nepokrývajú tie isté náklady. Zodpovedajúci príspevok na akciu podlieha pravidlám príslušného programu Únie. Kumulatívne financovanie nepresiahne celkové oprávnené náklady na akciu. Podpora z rôznych programov Únie sa môže vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, v ktorých sa stanovujú podmienky podpory.

2. Na to, aby akcie získali známku excelentnosti v rámci programu, musia spĺňať všetky tieto podmienky:

a) boli vyhodnotené vo výzve na predkladanie návrhov v rámci programu;

b) sú v súlade s minimálnymi kvalitatívnymi požiadavkami danej výzvy na predkladanie návrhov;

c) z dôvodu rozpočtových obmedzení nie sú financované v rámci danej výzvy na predkladanie návrhov.

V súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia o spoločných ustanoveniach na roky 2021 – 2027 sa z EFRR alebo ESF+ môžu podporovať návrhy predložené v rámci výzvy na predkladanie návrhov v rámci programu, ktoré v súlade s programom získali známku excelentnosti.

KAPITOLA V

PROGRAMOVANIE, MONITOROVANIE, HODNOTENIE A KONTROLA

Článok 24

Pracovné programy

1. Program sa vykonáva prostredníctvom pracovných programov uvedených v článku 110 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Pracovné programy sa v zásade prijímajú ako viacročné programy, zvyčajne každé dva roky, a zahŕňajú všeobecné ciele programu, ako aj jeden alebo viacero špecifických cieľov. Ak je to odôvodnené osobitnými potrebami vykonávania, môžu sa prijať aj ako ročné programy.

3. Pracovné programy musia byť v súlade so špecifickými cieľmi programu stanovenými v článkoch 4 až 8, pričom sa v nich zohľadňujú aj oblasti a druhy činností stanovené v prílohe I. Zabezpečí sa v nich, aby akcie, ktoré sa nimi podporujú, nevytláčali súkromné financovanie.

4. S cieľom zohľadniť technologickú zmenu a vývoj na trhu je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 30 s cieľom zmeniť prílohu I, pokiaľ ide o činnosti, ktoré sú v nej uvedené, a to spôsobom, ktorý je v súlade so špecifickými cieľmi programu stanovenými v článkoch 4 až 8.

5. V pracovných programoch sa v prípade potreby stanoví celková suma vyčlenená na operácie kombinovaného financovania.

6. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijme pracovné programy pre špecifické ciele 2, 4 a 5 a pre možné ďalšie akcie v rámci priameho riadenia pre špecifické ciele 1 a 3. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 31 ods. 2

Článok 25

Monitorovanie a podávanie správ

1. Merateľné ukazovatele na účely monitorovania vykonávania programu a podávania správ o pokroku programu pri dosahovaní špecifických cieľov stanovených v článku 3 ods. 2 sú uvedené v prílohe II.

2. Komisia stanoví metodiku na stanovenie ukazovateľov pre presné vyhodnocovanie pokroku pri dosahovaní všeobecných cieľov stanovených v článku 3 ods. 1

3. S cieľom zabezpečiť účinné posúdenie pokroku programu pri dosahovaní jeho cieľov je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 30 s cieľom zmeniť prílohu II, pokiaľ ide o merateľné ukazovatele, ak sa to považuje za potrebné, ako aj doplniť toto nariadenie o ustanovenia o vytvorení rámca pre monitorovanie a hodnotenie.

4. Systémom podávania správ o výkonnosti sa zabezpečí, aby sa údaje na monitorovanie vykonávania a výsledkov programu získavali efektívne, účinne a včas, aby výsledky boli vhodné na hĺbkovú analýzu dosiahnutého pokroku a ťažkostí, ktoré sa vyskytli.

Na uvedený účel sa príjemcom finančných prostriedkov Únie a podľa potreby členským štátom ukladajú primerané požiadavky na podávanie správ.

5. Oficiálne štatistiky EÚ, ako napríklad pravidelné štatistické prieskumy v oblasti IKT, sa v maximálnej možnej miere použijú ako kontextové ukazovatele. Komisia konzultuje s národnými štatistickými úradmi a spolu s Eurostatom ich zapája do prvotného návrhu a následného rozpracovania štatistických ukazovateľov, ktoré sa použijú na monitorovanie vykonávania programu a pokroku dosahovaného pri digitálnej transformácii, pričom sa s národnými štatistickými úradmi vedú v tejto súvislosti konzultácie.

Článok 26

Hodnotenie programu

1. Hodnotenia programu sa vykonávajú takým spôsobom, aby sa včas mohli využiť v rozhodovacom procese. Ich súčasťou je aj kvalitatívne posúdenie pokroku pri dosahovaní všeobecných cieľov programu stanovených v článku 3.

2. Okrem pravidelného monitorovania programu Komisia vykonáva priebežné hodnotenie programu, ktoré sa vykoná hneď, ako sú k dispozícii dostatočné informácie o jeho vykonávaní, najneskôr však štyri roky po začatí vykonávania programu. Priebežné hodnotenie je základom pre prípadné prispôsobenie vykonávania programu, a to aj s prihliadnutím na najnovší relevantný technologický pokrok.

3. Na konci vykonávania programu, najneskôr však štyri roky po uplynutí obdobia uvedeného v článku 1, Komisia vykoná záverečné hodnotenie programu.

V záverečnom hodnotení sa posúdia dlhodobé vplyvy programu a jeho udržateľnosť.

4. Systémom podávania správ o hodnotení sa zabezpečí, aby príjemcovia finančných prostriedkov Únie získavali údaje na hodnotenie programu efektívne, účinne a včas a aby boli tieto údaje dostatočne podrobné.

5. Komisia predloží priebežné hodnotenie uvedené v odseku 2 a záverečné hodnotenie uvedené v odseku 3 Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

Článok 27

Audity

1. Audity týkajúce sa použitia príspevku Únie vykonávané osobami alebo subjektmi vrátane tých, ktoré neboli poverené inštitúciami, orgánmi, úradmi alebo agentúrami Únie, tvoria základ celkového uistenia podľa článku 127 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

2. Kontrolným systémom sa zabezpečí primeraná rovnováha medzi dôverou a kontrolou, pričom sa zohľadnia administratívne a iné náklady týkajúce sa kontroly na všetkých úrovniach.

3. Audity výdavkov sa vykonávajú konzistentne v súlade so zásadami hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti.

4. Ako súčasť kontrolného systému môže byť stratégia auditu založená na finančnom audite reprezentatívnej vzorky výdavkov. Uvedená reprezentatívna vzorka sa doplní výberom založeným na posúdení rizík súvisiacich s výdavkami.

5. Audit akcií, ktoré získajú kumulatívne financovanie z rôznych programov Únie, sa vykoná iba raz, pričom zahŕňa všetky príslušné programy a ich príslušné platné pravidlá.

Článok 28

Ochrana finančných záujmov Únie

Ak sa prostredníctvom rozhodnutia prijatého podľa medzinárodnej dohody alebo na základe akéhokoľvek iného právneho nástroja zúčastňuje na programe tretia krajina, táto krajina udelí potrebné práva a prístup zodpovednému povoľujúcemu úradníkovi, OLAF-u a Dvoru audítorov na riadne vykonávanie ich príslušných právomocí. V prípade OLAF-u takéto práva zahŕňajú právo viesť vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ, Euratom) č. 883/2013.

Článok 29

Poskytovanie informácií, komunikácia, zverejňovanie, politická podpora a šírenie

1. Príjemcovia financovania z prostriedkov Únie musia priznať pôvod uvedených finančných prostriedkov a zabezpečiť viditeľnosť financovania z prostriedkov Únie, najmä pri propagácii akcií a ich výsledkov, a to tým, že poskytnú ucelené, účinné a primerané cielené informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.

2. Komisia vykonáva informačné a komunikačné akcie v súvislosti s programom, akciami vykonávanými v rámci programu a dosiahnutými výsledkami. Komisia tiež zabezpečuje, aby boli poskytnuté integrované informácie a aby sa dostali k potenciálnym žiadateľom o financovanie z prostriedkov Únie v digitálnom sektore.

Finančné zdroje vyčlenené na program zároveň prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa uvedené priority týkajú cieľov stanovených v článku 3.

3. Programom sa podporí tvorba politiky, osvetová činnosť, zvyšovanie povedomia a šírenie akcií týkajúcich sa programu, ako aj spolupráca a výmena skúseností v oblastiach uvedených v článkoch 4 až 8.

KAPITOLA VI

DELEGOVANÉ AKTY, VYKONÁVACIE AKTY, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 30

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 24 ods. 4 a článku 25 ods. 3 sa Komisii udeľuje do 31. decembra 2028.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 24 ods. 4 a článku 25 ods. 3 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení *v Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s odborníkmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.

5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 24 ods. 4 a článku 25 ods. 3 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 31

Postup výboru

1. Komisii pomáha koordinačný výbor programu Digitálna Európa. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 32

Zrušenie

Rozhodnutie (EÚ) 2015/2240 sa zrušuje s účinnosťou od 1. januára 2021.

Článok 33

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá vplyv na pokračovanie ani zmenu akcií začatých podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 283/2014 ([29]) a rozhodnutia (EÚ) 2015/2240, ktoré sa na uvedené akcie aj naďalej vzťahujú až do ich ukončenia.

2. Z finančného krytia programu sa môžu uhrádzať aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebné na zabezpečenie prechodu medzi programom a opatreniami prijatými podľa nariadenia (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia (EÚ) 2015/2240.

3. V prípade potreby možno do rozpočtu Únie na obdobie po roku 2027 zahrnúť rozpočtové prostriedky na pokrytie výdavkov uvedených v článku 9 ods. 4, aby sa umožnilo riadenie akcií, ktoré sa neskončia do 31. decembra 2027.

Článok 34

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2021.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 29. apríla 2021

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predsedníčka*
D. M. SASSOLI	A. P. ZACARIAS

([29]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 283/2014 z 11. marca 2014 o usmerneniach pre transeurópske siete v oblasti telekomunikačnej infraštruktúry, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1336/97/ES (Ú. v. EÚ L 86, 21.3.2014, s. 14).

PRÍLOHA I

AKCIE

Technický opis programu: rozsah akcií

Počiatočné a v prípade potreby následné akcie programu sa vykonajú v súlade s týmto technickým opisom:

Špecifický cieľ 1 – Vysokovýkonná výpočtová technika

Programom sa vykonáva európska stratégia pre vysokovýkonnú výpočtovú techniku, a to podporou uceleného ekosystému Únie, ktorým sa poskytujú vysokovýkonnú výpočtovú techniku a dátové kapacity potrebné na zabezpečenie globálnej konkurencieschopnosti Európy. Cieľom stratégie je zaviesť exaflopovú infraštruktúru vysokovýkonnej výpočtovej techniky a dátovú infraštruktúru svetovej úrovne v období medzi rokmi 2022 a 2023 a zariadenia s kapacitou nad rámec exaflopového výkonu v období medzi rokmi 2026 a 2O27, aby Únia mala vlastné nezávislé a konkurencieschopné technológie vysokovýkonnej výpočtovej techniky, dosiahla sa excelentnosť v oblasti aplikácií vysokovýkonnej výpočtovej techniky a rozšírila dostupnosť a využívanie vysokovýkonnej výpočtovej techniky.

Počiatočné a v prípade potreby následné akcie v rámci tohto cieľa zahŕňajú:

1. Rámec spoločného verejného obstarávania umožňujúci vypracovanie spoločných návrhov na nadobudnutie integrovanej siete vysokovýkonnej výpočtovej techniky svetovej úrovne vrátane nadobudnutia exaflopovej supervýpočtovej a dátovej infraštruktúry. Uvedená sieť bude ľahko prístupná verejným a súkromným používateľom, najmä MSP, bez ohľadu na to, v ktorom členskom štáte sa nachádzajú, a bude ľahko prístupná na účely výskumu v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1488.

2. Spoločný rámec verejného obstarávania na nadobudnutie výkonnejšej než exaflopovej supervýpočtovej infraštruktúry vrátane integrácie s kvantovými výpočtovými technológiami

3. Koordinácia na úrovni Únie a primerané finančné zdroje na podporu rozvoja, verejného obstarávania a prevádzky takejto infraštruktúry.

4. Prepojenie kapacít vysokovýkonnej výpočtovej techniky a dátových kapacít členských štátov a podpora členských štátov, ktoré chcú svoje kapacity vysokovýkonnej výpočtovej techniky modernizovať alebo získať nové.

5. Prepojenie národných stredísk pre spôsobilosti v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky, minimálne jedného v každom členskom štáte, a s väzbou na ich príslušné národné superpočítačové centrá, aby poskytovali služby vysokovýkonnej výpočtovej techniky priemyslu, najmä MSP, akademickej obci a orgánom verejnej správy.

6. Zavádzanie funkčnej technológie pripravenej na použitie, najmä supervýpočtovej technológie ako služby, ktorá vzíde z výskumu a inovácie, s cieľom vybudovať integrovaný európsky ekosystém vysokovýkonnej výpočtovej techniky, ktorý bude zahŕňať všetky segmenty vedeckého a priemyselného hodnotového reťazca (hardvér, softvér, aplikácie, služby, prepojenia a pokročilé digitálne zručnosti).

Špecifický cieľ 2 – Umelá inteligencia

V rámci programu sa vybudujú a posilnia základné kapacity umelej inteligencie v Európe vrátane zdrojov údajov a úložísk algoritmov a sprístupnia sa všetkým orgánom verejnej správy a podnikom, a posilnia a prepoja sa existujúce a novozriadené zariadenia na testovanie a experimentovanie v oblasti umelej inteligencie v členských štátoch.

Počiatočné a v prípade potreby následné akcie v rámci tohto cieľa zahŕňajú:

1. Vytvorenie spoločných európskych dátových priestorov, ktorými sa sprístupňujú údaje z celej Európy vrátane informácií získaných z opakovaného použitia informácií verejného sektora a ktoré sa stanú zdrojom vstupných údajov pre riešenia na základe umelej inteligencie. Tieto priestory by boli otvorené verejnému a súkromnému sektoru. V záujme intenzívnejšieho využívania by sa malo zabezpečiť, aby údaje v priestore boli interoperabilné, najmä prostredníctvom dátových formátov, ktoré sú otvorené, strojovo čitateľné, štandardizované a zdokumentované, a to v rámci interakcie medzi verejným a súkromným sektorom, ako aj v rámci jednotlivých sektorov a medzi nimi (sémantická interoperabilita).

2. Vývoj spoločných európskych knižníc alebo rozhraní knižníc algoritmov, ktoré ich ľahko sprístupňujú pre všetkých potencionálnych európskych používateľov na základe spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok. Podniky a verejný sektor majú mať možnosť identifikovať a získať také riešenie, ktoré by najlepšie zodpovedalo ich potrebám.

3. Spoločné investície s členskými štátmi do referenčných zariadení na testovanie a experimentovanie v reálnych podmienkach, ktoré budú na svetovej úrovni, so zameraním na využitie umelej inteligencie v kľúčových sektoroch ako zdravotníctvo, monitorovanie Zeme alebo životného prostredia, doprava a mobilita, bezpečnosť, výroba a financie, ako aj ďalšie oblasti verejného záujmu. Uvedené zariadenia majú byť prístupné všetkým aktérom z celej Európy a napojené na sieť centier digitálnych inovácií. Uvedené zariadenia majú byť vybavené objemnou výpočtovou kapacitou a možnosťami spracovania dát, ako aj najmodernejšími technológiami v oblasti umelej inteligencie vrátane nových oblastí, ako sú neuromorfické počítačové systémy, hĺbkové učenie (deep learning) a robotika, alebo by mali byť k takýmto zariadeniam, možnostiam a technológiám pripojené.

Špecifický cieľ 3 – Kybernetická bezpečnosť a dôvera

Programom sa stimuluje posilnenie, budovanie a nadobúdanie kapacít nevyhnutných na zabezpečenie digitálneho hospodárstva, spoločnosti a demokracie v Únii posilnením priemyselného potenciálu a konkurencieschopnosti Únie v oblasti kybernetickej bezpečnosti, ako aj zlepšením možností verejného a súkromného sektora chrániť občanov a podniky pred kybernetickými hrozbami, a to aj podporou vykonávania smernice (EÚ) 2016/1148.

Počiatočné a v prípade potreby následné akcie v rámci tohto cieľa zahŕňajú:

1. Spoločné investovanie s členskými štátmi do vyspelého vybavenia, infraštruktúry a know-how v oblasti kybernetickej bezpečnosti, ktoré sú nevyhnutné na ochranu kritických infraštruktúr a Jednotného digitálneho trhu ako celku. Takéto spoločné investovanie by mohlo zahŕňať investície do kvantových zariadení a dátových zdrojov kybernetickej bezpečnosti, situačného povedomia v kybernetickom priestore, ako aj do ďalších nástrojov, ktoré sa sprístupnia verejnému a súkromnému sektoru v celej Európe.

2. Rozšírenie existujúcich technologických kapacít a prepojenie kompetenčných centier v členských štátoch a zabezpečenie toho, aby tieto kapacity zodpovedali potrebám verejného sektora a priemyslu, a to prostredníctvom produktov a služieb, ktorými sa zvyšuje kybernetická bezpečnosť a dôvera na Jednotnom digitálnom trhu.

3. Zabezpečenie rozsiahleho zavádzania účinných a najmodernejších riešení v oblasti kybernetickej bezpečnosti a dôvery v členských štátoch. Takéto zabezpečenie zahŕňa posilnenie ochrany a bezpečnosti produktov od ich návrhu až po ich komerčné využitie.

4. Podpora odstraňovania nedostatku zručností v oblasti kybernetickej bezpečnosti, napríklad zosúladením programov v uvedenej oblasti, ich prispôsobením konkrétnym potrebám daného odvetvia a uľahčením prístupu k cielenej špecializovanej odbornej príprave.

Špecifický cieľ 4 – Pokročilé digitálne zručnosti

Programom sa podporuje prístup k pokročilým digitálnym zručnostiam a možnostiam odbornej prípravy týkajúcej sa týchto zručností, – najmä v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky, analýzy veľkých dát, umelej inteligencie, technológiám distribuovaných databáz transakcií (napr. blockchain) a kybernetickej bezpečnosti pre súčasnú a budúcu pracovnú silu tým, že sa okrem iného študentom, čerstvým absolventom, súčasným pracovníkom a občanom všetkých vekových kategórii, ktorí si potrebujú zlepšiť zručnosti, ponúkne možnosť získať a rozvinúť tieto zručnosti bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú.

Počiatočné a v prípade potreby následné akcie v rámci tohto cieľa zahŕňajú:

1. Prístup k odbornej príprave na pracovisku v podobe stáží v kompetenčných centrách a podnikoch, ktoré zavádzajú pokročilé digitálne technológie.

2. Prístup ku kurzom v oblasti pokročilých digitálnych technológií, ktoré majú ponúkať inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, výskumné ústavy a odvetvové profesionálne certifikačné orgány v spolupráci s orgánmi zapojenými do programu (s očakávaným tematickým zameraním na oblasti ako umelá inteligencia, kybernetická bezpečnosť, technológie distribuovanej databázy transakcií (napr. blockchain), vysokovýkonná výpočtová technika a kvantové technológie).

3. Účasť na krátkodobej špecializovanej odbornej príprave, ktoré boli vopred certifikované, napríklad v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

Intervencie sa zamerajú na pokročilé digitálne zručnosti, ktoré súvisia so špecifickými technológiami.

Európske centrá digitálnych inovácií stanovené v článku 16, pôsobia ako sprostredkovatelia možností odbornej prípravy, pri čom spolupracujú s poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy.

Špecifický cieľ 5 – Zavádzanie a najlepšie využitie digitálnej kapacity a interoperabilita

Projekty slúžiace na zavádzanie a čo najlepšie využitie digitálnych kapacít alebo interoperabilitu sa považujú za projekty spoločného záujmu.

I. Počiatočné a v prípade potreby následné akcie v rámci tohto cieľa súvisiace s digitálnou transformáciou oblastí verejného záujmu zahŕňajú tieto prvky:

1. Modernizácia orgánov verejnej správy:

1.1. Podpora členských štátov pri uplatňovaní zásad tallinnského vyhlásenia o elektronickej verejnej správe vo všetkých politických sférach, pričom sa podľa potreby vytvoria a prepoja potrebné registre v plnom súlade s nariadením (EÚ) 2016/679.

1.2. Podpora vytvárania, pilotného skúšania, zavádzania, údržby, vývoja a propagácie koherentného ekosystému cezhraničnej infraštruktúry digitálnych služieb, ako aj podpora celého a neprerušeného reťazca zabezpečených, viacjazyčných a cezhranične i medziodvetvovo interoperabilných riešení a spoločných rámcov vo verejnej správe. Zahrnúť by sa mali aj metodiky posudzovania vplyvu a prínosov.

1.3. Podpora posudzovania, aktualizácie a propagácie existujúcich spoločných špecifikácií a noriem, ako aj vývoj, stanovovanie a propagácia nových spoločných špecifikácií, otvorených špecifikácií a noriem prostredníctvom normalizačných platforiem Únie a v prípade potreby v spolupráci s európskymi alebo medzinárodnými normalizačnými organizáciami.

1.4. Spolupráca na európskom ekosystéme dôveryhodných infraštruktúr s možným využitím služieb a aplikácií založených na technológiách distribuovanej databázy transakcií (napr. blockchain) vrátane podpory interoperability a štandardizácie, ako aj zavádzania cezhraničných aplikácií v Únii.

2. Zdravotníctvo

2.1. Zabezpečenie toho, aby mali občania kontrolu nad svojimi osobnými údajmi a bezpečný cezhraničný prístup k svojim osobným údajom týkajúcim sa zdravia a mohli ich bezpečne poskytovať, používať a spravovať spôsobom, ktorým sa zaručuje ich súkromie, bez ohľadu na to, kde sa tieto údaje nachádzajú, v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi o ochrane údajov. Dokončenie infraštruktúry digitálnych služieb elektronického zdravotníctva (eHealth) a jej rozšírenie o nové digitálne služby týkajúce sa prevencie chorôb, zdravia a zdravotnej starostlivosti a podpora zavádzania takýchto služieb na základe širokej podpory činností Únie a členských štátov, najmä v oblasti siete elektronického zdravotníctva podľa článku 14 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/24/EÚ ([1]).

2.2. Sprístupnenie lepších údajov pre výskum, prevenciu chorôb a personalizované zdravotníctvo a starostlivosť. Zaistenie toho, aby európski zdravotní výskumníci a odborníci z klinickej praxe mali prístup k potrebnému objemu zdrojov (spoločné dátové priestory vrátane uchovávania údajov a výpočtovej techniky, odborné znalosti a analytické kapacity) na účely dosiahnutia zásadného pokroku v oblasti závažných i zriedkavých chorôb. Cieľom je zabezpečiť demografickú kohortu v počte aspoň 10 miliónov občanov.

2.3. Sprístupnenie digitálnych nástrojov na posilnenie postavenia občanov a orientovanie starostlivosti na nich, a to podporou výmeny inovačných a najlepších postupov v oblasti digitálneho zdravotníctva, budovania kapacít a technickej pomoci, najmä na účely kybernetickej bezpečnosti, umelej inteligencie a vysokovýkonnej výpočtovej techniky.

3. Súdnictvo

Umožnenie bezproblémovej a zabezpečenej cezhraničnej elektronickej komunikácie v rámci súdnictva i medzi súdnictvom a inými príslušnými orgánmi v oblasti občianskeho a trestného práva. Zlepšenie prístupu občanov, podnikov, príslušníkov právnického povolania a členov justičných orgánov k spravodlivosti a právnym informáciám a postupom poskytnutím sémanticky interoperabilných prepojení na databázy a registre, ako aj podpora mimosúdneho urovnávania sporov online. Podpora vývoja a zavádzania inovačných technológií pre súdy a príslušníkov právnického povolania na základe, okrem iného, riešení využívajúcich umelú inteligenciu, ktorými sa pravdepodobne môžu zefektívniť a urýchliť konania (napríklad tzv. aplikácie „legal tech“).

4. Doprava, mobilita, energetika a životné prostredie

Zavádzanie decentralizovaných riešení a infraštruktúr, ktoré si vyžadujú rozsiahle digitálne aplikácie, ako sú napríklad prepojená a automatizovaná jazda, bezpilotné vzdušné prostriedky, koncepcie inteligentnej mobility, inteligentné mestá, inteligentné vidiecke oblasti alebo najvzdialenejšie regióny, v záujme podpory politík v oblasti dopravy, energetiky a životného prostredia a v koordinácii s akciami na digitalizáciu odvetví dopravy a energetiky v rámci Nástroja na prepájanie Európy.

([1]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/24/EÚ z 9. marca 2011 o uplatňovaní práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti (Ú. v. EÚ L 88, 4.4.2011, s. 45).

5. Vzdelávanie, kultúra a médiá

   Zabezpečenie toho, aby mali tvorcovia, kreatívny priemysel a odvetvie kultúry v Európe prístup k najmodernejším digitálnym technológiám od umelej inteligencie až po pokročilú výpočtovú techniku. Využitie európskeho kultúrneho dedičstva vrátane európskej digitálnej knižnice na podporu vzdelávania a výskumu na účely podpory kultúrnej rozmanitosti, sociálnej súdržnosti a európskej spoločnosti. Podpora zavádzania digitálnych technológií vo vzdelávaní aj v rámci súkromne a verejne financovaných kultúrnych inštitúcií.

6. Ďalšie akcie na podporu Jednotného digitálneho trhu

   Podporné akcie akými sú napríklad posilnenie digitálnej a mediálnej gramotnosti a zvýšenie informovanosti maloletých osôb, rodičov a učiteľov o rizikách, ktorým môžu byť maloleté osoby v online prostredí vystavené, a o tom, ako ich chrániť, ako aj boj proti kybernetickému šikanovaniu a šíreniu detskej pornografie online prostredníctvom podpory celoeurópskej siete centier pre bezpečnejší internet. Presadzovanie opatrení zameraných na odhaľovanie zámerného šírenia dezinformácií a boj proti nemu, a tým zvyšovanie celkovej odolnosti Únie; podpora strediska Únie na monitorovanie ekonomického prostredia digitálnych platforiem, ako aj štúdií a osvetovej činnosti.

   Akcie uvedené v bodoch 1 až 6 môžu byť čiastočne podporované európskymi centrami digitálnych inovácií prostredníctvom tých istých kapacít, ktoré sa vybudovali na podporu priemyslu pri digitálnej transformácii (pozri bod II).

II Počiatočné a v prípade potreby následné akcie v rámci tohto cieľa súvisiace s digitálnou transformáciou priemyslu zahŕňajú:

Príspevok k rozširovaniu siete európskych centier digitálnych inovácií s cieľom zabezpečiť prístup k digitálnym kapacitám pre všetky podniky, najmä pre MSP vo všetkých regiónoch Únie. Takýto príspevok zahŕňa:

1. Prístup k spoločnému európskemu dátovému priestoru, platformám umelej inteligencie a európskym zariadeniam vysokovýkonnej výpočtovej techniky na účely analýzy údajov a aplikácií náročných na výpočtovú kapacitu.
2. Prístup k zariadeniam rozsiahleho testovania technológií umelej inteligencie a k vyspelým nástrojom kybernetickej bezpečnosti.
3. Prístup k pokročilým digitálnym zručnostiam

Akcie uvedené v prvom pododseku sa budú koordinovať s inovačnými akciami v oblasti digitálnych technológií podporovanými najmä v rámci programu Horizont Európa, ako aj s investíciami do európskych centier digitálnych inovácií, ktoré získajú podporu z EFRR, a budú uvedené opatrenia a investície dopĺňať. Z programu sa môžu v súlade s pravidlami štátnej pomoci poskytovať aj granty na trhové uplatnenie. Podpora prístupu k financovaniu ďalších opatrení zameraných na digitálnu transformáciu sa zabezpečia prostredníctvom finančných nástrojov s využitím programu InvestEU.

PRÍLOHA II

MERATEĽNÉ UKAZOVATELE NA ÚČELY MONITOROVANIA VYKONÁVANIA PROGRAMU A PODÁVANIA SPRÁV O POKROKU PROGRAMU PRI DOSAHOVANÍ ŠPECIFICKÝCH CIEĽOV

Špecifický cieľ 1 – Vysokovýkonná výpočtová technika

1.1. Počet infraštruktúr vysokovýkonnej výpočtovej techniky vytvorených na základe spoločného verejného obstarávania.

1.2. Využívanie exaflopových a výkonnejších než exaflopových počítačov celkovo a v jednotlivých skupinách zainteresovaných strán (univerzity, MSP atď.).

Špecifický cieľ 2 – Umelá inteligencia

2.1. Celkový objem spoločných investícií do zariadení na testovanie a experimentovanie.

2.2. Využívanie spoločných európskych knižníc alebo rozhraní knižníc algoritmov, využívanie spoločných európskych dátových priestorov a využívanie zariadení na testovanie a experimentovanie súvisiace s akciami podľa tohto nariadenia.

2.3. Počet prípadov, v súvislosti s ktorými sa organizácie rozhodnú – ako výsledok programu – integrovať umelú inteligenciu do svojich produktov, procesov alebo služieb.

Špecifický cieľ 3 – Kybernetická bezpečnosť a dôvera

3.1. Počet infraštruktúr alebo nástrojov kybernetickej bezpečnosti alebo oboje, získaných prostredníctvom spoločného verejného obstarávania ([1]).

3.2. Počet používateľov a používateľských komunít s prístupom k európskym zariadeniam kybernetickej bezpečnosti.

Špecifický cieľ 4 – Pokročilé digitálne zručnosti

4.1. Počet osôb, ktoré absolvovali odbornú prípravu podporovanú programom v záujme získania pokročilých digitálnych zručností.

4.2. Počet podnikov, najmä MSP, ktoré majú ťažkosťami pri nábore odborníkov na IKT.

4.3. Počet osôb, ktoré uviedli, že po ukončení odbornej prípravy podporovanej programom sa zlepšila ich situácia z hľadiska zamestnania.

Špecifický cieľ 5 – Zavádzanie a najlepšie využitie digitálnej kapacity a interoperabilita

5.1. Zavádzanie digitálnych verejných služieb.

5.2. Podniky s vysokou mierou využívania digitálnych technológií (digital intensity score).

5.3. Rozsah súladu národného rámca interoperability s európskym rámcom interoperability.

5.4. Počet podnikov a subjektov verejného sektora, ktoré využili služby európskych centier digitálnych inovácií.

([1]) „Infraštruktúry“ by zvyčajne predstavovali výskumnú alebo experimentálnu infraštruktúru, ako sú napríklad testovacie prostredia, kybernetické štruktúry alebo počítačové/komunikačné zariadenia. Mohlo by ísť len o dáta a/alebo softvér alebo aj o fyzické zariadenia. „Nástroje“ by zvyčajne predstavovali fyzické zariadenie a/alebo softvér/algoritmus na zvýšenie bezpečnosti systémov IKT. Príkladom by mohol byť softvér na detekciu narušení alebo dátové zdroje umožňujúce situačnú informovanosť o kritických infraštruktúrach. Nariadenie o centre kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti umožňuje všetky druhy verejného obstarávania, nielen spoločné obstarávanie: Európskym centrom priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti ako orgánom Únie; inými subjektmi s pomocou grantu Únie alebo viacerými stranami.

PRÍLOHA III

SYNERGIE S OSTATNÝMI PROGRAMAMI ÚNIE

1. Synergiami s programom Horizont Európa sa zabezpečí, aby:

   a) sa druh opatrení, ktoré sa majú podporovať, ako aj ich očakávané výstupy a intervenčná logika líšili a vzájomne dopĺňali, a to aj napriek tomu, že sa viaceré tematické oblasti, na ktoré sa zameriava program a program Horizont Európa prekrývajú;

   b) sa z programu Horizont Európa výrazne podporoval výskum, technologický rozvoj, demonštračné a pilotné činnosti, overovanie koncepcie, skúšanie a inovácia vrátane zavádzania inovačných digitálnych technológií vo fáze pred komerčným využitím, a to najmä prostredníctvom:

      i) osobitného rozpočtu v rámci piliera „Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu“ určeného na klaster „Digitalizácia, priemysel a vesmír“ s cieľom vyvinúť podporné technológie (umelá inteligencia a robotika, internet ďalšej generácie, vysokovýkonná výpočtová technika a veľké dáta, kľúčové digitálne technológie, spájanie digitálnych a iných technológií);

      ii) podpory výskumu infraštruktúr v rámci piliera „Exceletná veda“;

      iii) integrácie digitálnych aspektov do všetkých globálnych výziev (zdravotníctvo, bezpečnosť, energetika a mobilita, klíma atď.) a

      iv) podpory rozširovania prelomových inovácií v rámci piliera „Inovatívna Európa“ (z ktorých budú mnohé kombinovať digitálne technológie s fyzickými);

   c) sa prostredníctvom programu investovalo do:

      i) budovania digitálnych kapacít v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky, umelej inteligencie, technológií distribuovanej databázy transakcií (napr. blockchain), kybernetickej bezpečnosti a pokročilých digitálnych zručností; a

      ii) zavádzania digitálnych kapacít a najmodernejších digitálnych technológií na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni v medziach rámca Únie v oblastiach verejného záujmu (ako je napríklad zdravotníctvo, verejná správa, spravodlivosť a vzdelávanie) alebo v oblastiach, v ktorých zlyháva trh (ako je napríklad digitalizácia podnikov, najmä MSP);

   d) sa kapacity a infraštruktúry programu sprístupnili výskumnej a inovačnej obci, a to aj pri akciách podporovaných z programu Horizont Európa, ako sú testovanie, experimentovanie a demonštračné činnosti vo všetkých odvetviach a disciplínach;

   e) sa po dosiahnutí pokroku v rozvoji nových digitálnych technológií, ktorý sa podporuje prostredníctvom programu Horizont Európa, tieto technológie prostredníctvom programu postupne využívali a zavádzali;

   f) boli iniciatívy programu Horizont Európa zamerané na rozvoj osnov, ktoré sa týkajú zručností a kompetencií, vrátane tých, ktoré sa používajú v strediskách spoločného umiestnenia ZIS v rámci EIT, doplnené budovaním kapacít v oblasti pokročilých digitálnych zručností podporovaným z programu;

   g) sa zaviedli účinné mechanizmy koordinácie programovania a vykonávania, ktorými sa čo najviac zosúladia všetky postupy oboch programov. Do ich riadiacich štruktúr sa zapoja všetky príslušné útvary Komisie.

2. Synergiami s programami Únie v rámci zdieľaného riadenia vrátane EFRR, ESF+, Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu sa zabezpečí, aby:

   a) sa dojednania o doplnkovom financovaní z programov Únie v rámci zdieľaného riadenia a z programu využívali na podporu akcií, ktorými sa premosťuje inteligentná špecializácia a podpora digitálnej transformácie európskeho hospodárstva a spoločnosti;

   b) sa z EFRR prispievalo k rozvoju a posilňovaniu regionálnych a miestnych inovačných ekosystémov, transformácii priemyslu, ako aj k digitálnej transformácii spoločnosti a verejnej správy, čím sa zároveň podporí vykonávanie tallinnského vyhlásenia o elektronickej verejnej správe. Zahŕňa to podporu digitálnej transformácie priemyslu a využívania výsledkov, ako aj zavádzania nových technológií a inovačných riešení. Programom sa doplní a podporí nadnárodné prepájanie a mapovanie digitálnych kapacít, aby boli dostupné pre MSP a zároveň aby boli interoperabilné IT riešenia dostupné vo všetkých regiónoch Únie.

3. Synergiami s Nástrojom na prepájanie Európy sa zabezpečí, aby:

   a) sa program zameriaval na rozsiahle budovanie digitálnych kapacít a infraštruktúr v oblastiach vysokovýkonnej výpočtovej techniky, umelej inteligencie, kybernetickej bezpečnosti a pokročilých digitálnych zručností na účely plošného uplatňovania a zavádzania kľúčových existujúcich alebo testovaných inovačných digitálnych riešení v celej Európe v medziach rámca Únie v oblastiach verejného záujmu alebo v oblastiach, v ktorých zlyháva trh. Program sa má vykonávať najmä prostredníctvom koordinovaných a strategických investícií s členskými štátmi, najmä prostredníctvom spoločného verejného obstarávania do digitálnych kapacít, ktoré sa majú spoločne využívať v celej Európe, ako aj do akcií v celej Únii, ktorými sa podporuje interoperabilita a normalizácia ako súčasť rozvoja Jednotného digitálneho trhu;

   b) sa kapacity a infraštruktúry programu sprístupnili na účely zavádzania nových inovačných technológií a riešení v oblasti mobility a dopravy. Prostredníctvom Nástroja na prepájanie Európy sa má podporovať zavádzanie a šírenie nových inovačných technológií a riešení v oblasti mobility a dopravy;

   c) sa koordinačné mechanizmy vytvorili predovšetkým prostredníctvom vhodných riadiacich štruktúr.

4. Synergiami s programom InvestEU sa zabezpečí, aby:

   a) sa podpora formou trhového financovania, ktorá zahŕňa plnenie politických cieľov v rámci programu, poskytovala na základe nariadenia (EÚ) 2021/523; takéto trhové financovanie možno kombinovať s grantovou podporou;

   b) sa prístup podnikov k finančným nástrojom uľahčoval prostredníctvom podpory, ktorú poskytnú európske centrá digitálnych inovácií.

5. Synergiami s programom Erasmus+ sa zabezpečí, aby:

   a) sa programom v spolupráci s príslušnými odvetviami podporoval rozvoj a nadobúdanie pokročilých digitálnych zručností, ktoré sú potrebné na uplatnenie špičkových technológií, ako je napríklad umelá inteligencia alebo vysokovýkonná výpočtová technika;

   b) sa časťou programu Erasmus+, ktorá sa týka pokročilých zručností, doplňovali intervencie z programu zamerané na nadobúdanie zručností vo všetkých oblastiach a na všetkých úrovniach prostredníctvom skúseností s mobilitou.

6. Synergiami s programom Kreatívna Európa, zriadeným nariadením Európskeho parlamentu a Rady, sa zabezpečí, aby:

   a) sa podprogramom MEDIA programu Kreatívna Európa podporovali iniciatívy, ktoré môžu mať skutočný vplyv na kultúrny a kreatívny priemysel v celej Európe, čo pomáha pri ich prispôsobovaní sa digitálnej transformácii;

   b) sa programom okrem iného poskytoval tvorcom, kreatívnemu priemyslu a odvetviu kultúry v Európe prístup k najmodernejším digitálnym technológiám, počnúc umelou inteligenciou po vyspelú výpočtovú techniku.

7. Zabezpečujú sa synergie s ďalšími programami a iniciatívami Únie v oblasti spôsobilostí a zručností.